

Hrvatski ured za osiguranje

ISSN (print)
ISSN (online)

BILTEN

studeni 2010.

broj 3

ISSN (print)
ISSN (online)

Godina 1.
Broj 3
Zagreb, studeni 2010.

BILTEN

Izdavač: Hrvatski ured za osiguranje

Glavni urednik: mr.sc. Hrvoje Pauković

Tajnica: Tanja Stahuljak

Uređivački odbor: Snježana Bertoncelj
prof.dr.sc. Marijan Ćurković
Mladenka Grgić
mr.sc. Josip Kereta
mr.sc. Jakša Krišto
Igor Pureta, MBA
dr.sc. Damir Zorić
mr. Tatjana Račić Žlibar

Dizajn: Neven Klobučar

Adresa Uređivačkog odbora:

Hrvatski ured za osiguranje
Martićeva 73
10000 Zagreb

Tel.: +385 1 46 96 600

Fax: +385 1 46 96 660

Web: <http://www.huo.hr>

Kontakt: huo@huo.hr

Tisak: Kerschoffset Zagreb d.o.o.

Naklada: 250 primjeraka

Hrvatski ured za osiguranje Bilten objavljuje dvomjesečno, a namijenjen je prvenstveno informiranju članova Hrvatskog ureda za osiguranje.

Hrvatski ured za osiguranje je prikupio podatke s referentnih izvora ili od društava za osiguranje, ali ne jamči niti preuzima odgovornost za njihovu potpunu točnost. Podaci izneseni u Biltenu se izdaju u informativne svrhe i ni na koji način ne predstavljaju poziv na donošenje poslovnih odluka. Molimo korisnike Biltena da prilikom korištenja podataka obavezno navedu izvor.

BILTEN

SADRŽAJ

Godina 1, broj 3, studeni 2010. godine

- 07** Kretanja u gospodarskom i
financijskom sustavu
- 10** Tržište osiguranja
- 10** u europskim zemljama
- 13** u Republici Hrvatskoj
- 14** Statistički podaci Hrvatskog
ureda za osiguranje za
svibanj 2010. godine
- 16** Mr.sc. Jakša Krišto
Pripremljenost društava za
osiguranje i društava za
reosiguranje u Republici
Hrvatskoj na Solvency II
- 20** Rezultati ankete Hrvatskog ureda
za osiguranje
- 30** Vijesti iz EU, CEA, CoB
- 34** Iz rada Hrvatskog Ureda za
osiguranje
- 40** Izvod iz važnijih okružnica
- Aktivnosti**
- 41** Ureda zelene karte
- 42** Izvod iz važnijih okružnica
- 44** Pravobraniteljstva za djelatnost
osiguranja
- 44** Izvod iz važnijih okružnica
- 49** Centra za edukaciju djelatnika u
osiguranju pri Hrvatskom uredu
za osiguranje - CEDOH
- 51** Događanja

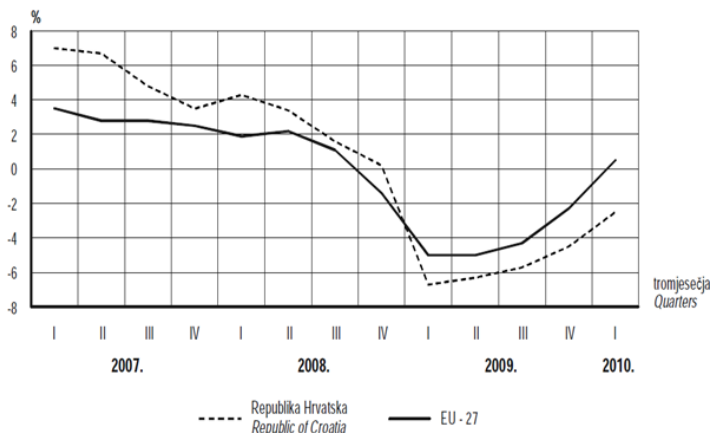
Kretanja u gospodarskom i financijskom sustavu

Bruto domaći proizvod iznosio je u prvom tromjesečju 2010. godine 76.504 milijuna HRK, a njegova realna stopa rasta -2,5% u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine.

U 2009. realna stopa rasta BDP-a iznosila je -5,8% u odnosu na 2008. BDP je na kraju 2009. iznosio 333.063 milijuna HRK ili 45.379 milijuna EUR, što je po glavi stanovnika iznosilo 10.245 EUR.

Predviđanja realne stope rasta BDP-a do kraja 2010. i u 2011. iznose -1,0% i 2,0% (RBA), -1,7% i 1,6% (EIZ) i -1,5% i 1,4% (PBZ).

Grafikon 1: Realne stope rasta BDP-a

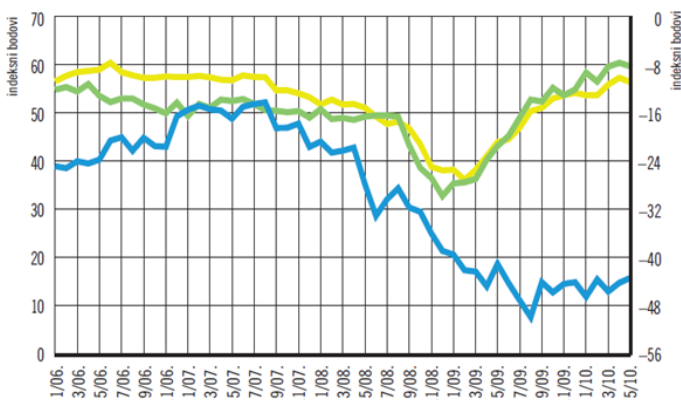

Izvor: DZS, Mjesečno statističko izvješće 8/2010.

U grafikonu 2 prikazani su indeksi poslovnog pouzdanja za Eurozonu i SAD te indeks pouzdanja potrošača za Republiku Hrvatsku. Eurozona i SAD bilježe oporavak i trend rasta poslovnog pouzdanja, dok indeks pouzdanja potrošača za RH stagnira oko svojih najnižih razina.

Grafikon 2: Kretanje indeksa poslovnog i otrošačkog pouzdanja

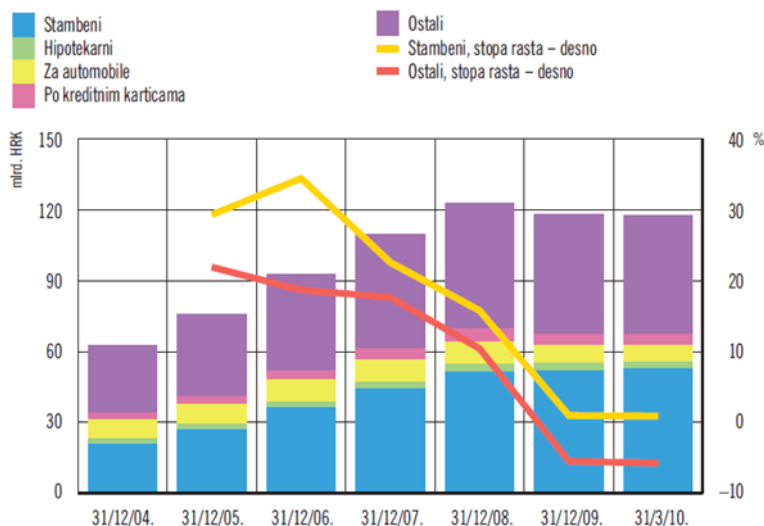
- Indeks poslovnog pouzdanja za eurozonu
- Indeks poslovnog pouzdanja za SAD
- Indeks pouzdanja potrošača za Hrvatsku – desno

Izvor: HNB, Financijska stabilnost br. 5, srpanj 2010.

U ovoj godini očekuje se nastavak pada ukupnih obveza kućanstava, zbog nepovoljnih trendova na tržištu rada. Istodobno će se smanjiti i njihov raspoloživi dohodak, pa će se takve tendencije vjerojatno nastaviti (HNB).

Grafikon 3: Krediti kućanstvima prema namjeni

Ukupni stambeni krediti nastavili su blago rasti u prvom tromjesečju 2010., dok se ukupni odobreni ostali krediti, nastavljaju smanjivati po godišnjim stopama između 5% i 6%.

U strukturi odobrenih kredita sektoru kućanstva na kraju ožujka 2010. stambeni krediti činili su 45% ukupnih kredita, ostali krediti 42%, krediti za kupovinu automobila 6%, krediti po kreditnim karticama 4% i hipotekarni krediti 3%.

Izvor: HNB, Financijska stabilnost br. 5, srpanj 2010.

Imovina svih financijskih institucija na kraju 2009. iznosila je 492.576 milijuna HRK. Financijski sektor u RH je bankocentričan što dokazuje dominacija banka i bankovnog financiranja.

Banke sa 378.726 milijuna HRK čine 76,9% financijskog sektora, druge po važnosti financijske institucije su leasing društva sa 6,8% udjela u imovini svih financijskih institucija. Društva za osiguranje i društva za reosiguranje četvrte su financijske institucije po važnosti po udjelu u imovini svih financijskih institucija. Njihova je imovina iznosila 28.806 milijuna HRK, a udjel 5,9% u imovini svih financijskih institucija. Obvezni mirovinski fondovi imali su nešto više imovinu od 29.265 milijuna HRK uz isti udjel u imovini svih financijskih institucija kao i društva za osiguranje i društva za reosiguranje.

Tablica 1: Struktura i relativno značenje financijskih institucija u RH

Financijska institucija	Aktiva u 2009.	
	u mil. HRK	%
<u>Poslovne banke</u>	378.726	76,9
Stambene štedionice	6.727	1,4
Štedne banke	155	0,0
Društva za (re) osiguranje	28.806	5,9
Otvoreni investicijski fondovi	12.035	2,4
Zatvoreni investicijski fondovi	1.841	0,4
Obvezni mirovinski fondovi	29.265	5,9
Dobrovoljni mirovinski fondovi	1.355	0,3
Leasing društva	33.666	6,8
SVEUKUPNO	492.576	100,0

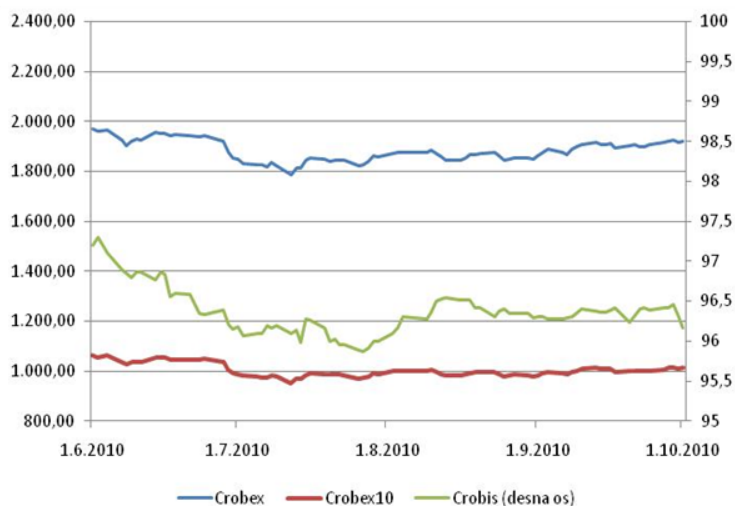
Izvor: HNB, HANFA, službeni nerevidirani podaci

U trećem tromjesečju 2010. u usporedbi s istim razdobljem prošle godine, ukupni je promet na Zagrebačkoj burzi u porastu za 23%, iako se taj porast uglavnom može pripisati intenzivnijoj izvanburzovnoj trgovini.

Indeksi CROBEX i CROBEX10 nisu dosegli razine iz trećeg tromjesečja 2009., ipak su u porastu u odnosu na proteklo tromjesečje: CROBEX 3,3%, a CROBEX10 2,0%. CROBEX je razdoblje završio na 1.915,58 bodova, a CROBEX10 s 1.011,23 bodova.

Kolovoz je karakterizirala intenzivnija trgovina obveznicama, koja je u porastu u svim segmentima, u usporedbi sa srpnjem redoviti promet obveznicama veći je za +72,2%, a količina protrgovanih obveznica za gotovo +140% (ZSE).

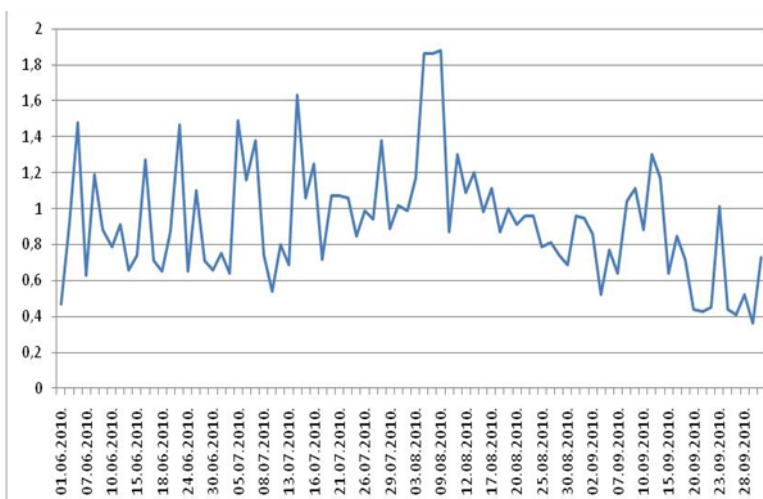
Grafikon 4: Kretanje indeksa Zagrebačke burze u razdoblju od 1. lipnja do 1. listopada 2010. godine

Izvor: ZSE

Kretanja na Tržištu novca Zagreb karakterizira dobra likvidnost što svjedoče i niske razine kamatnih stopa. Prosječna kamatna stopa na Tržištu novca Zagreb u lipnju iznosila je 0,99%, u srpnju i kolovozu nešto viših 1,15% i 1,13%, a u rujnu 2010. iznosila je 0,73%.

Ukupan promet u kunama od početka 2010. do kraja rujna iznosio je 14.521 milijun HRK.

Grafikon 5: Kretanje kamatne stope na Tržištu novca Zagreb u razdoblju od 1. lipnja do 1. listopada 2010. godine, u %

Izvor: Tržište novca Zagreb

Tržište osiguranja

Izabrani podaci tržišta osiguranja u europskim zemljama

Podaci i stope rasta u drugoj polovini 2009. i prvoj polovini 2010. godine na tromjesečnoj razini ukazuju na oporavak europskog tržišta osiguranja, pa se stopa rasta životnog osiguranja povećala ili stopa pada smanjila u svim prikazanim zemljama osim u Poljskoj i Hrvatskoj. Životno osiguranje bilježi značajne stope rasta od 29,2% u Češkoj do 0,3% rasta u Republici Hrvatskoj u drugom tromjesečju 2010 u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U svim prikazanim zemljama, osim RH, ključan generator rasta je investicijsko životno osiguranje.

Tablica 2: Stope rasta premije osiguranja u izabranim europskim zemljama

		Q3 2009/ Q3 2008	Q4 2009/ Q4 2008	Q1 2010/ Q1 2009	Q2 2010/ Q2 2009
Austrija	Životno	-0,1%	12,6%	4,5%	1,0%
	Neživotno	1,7%	1,2%	0,5%	3,8%
Češka	Životno	13,5%	6,7%	20,4%	29,2%
	Neživotno	1,1%	0,2%	-3,6%	3,0%
Njemačka	Životno	12,4%	3,8%	13,2%	16,7%
	Neživotno	1,7%	0,6%	1,4%	1,2%
Mađarska	Životno	-17,6%	24,8%	26,9%	14,9%
	Neživotno	-2,9%	-5,5%	-0,4%	-6,3%
Italija	Životno	72,4%	73,5%	68,6%	15,9%
	Neživotno	-1,7%	-1,3%	-3,6%	-2,6%
Poljska	Životno	-22,4%	-15,5%	0,4%	13,6%
	Neživotno	6,9%	15,1%	1,8%	6,4%
Slovenija	Životno	-8,3%	2,5%	5,2%	5,2%
	Neživotno	3,6%	4,2%	0,7%	-1,3%
Hrvatska	Životno	-2,7%	0,1%	-1,9%	0,3%
	Neživotno	-4,5%	-7,8%	-1,1%	-4,1%

Izvor: CEA

Neživotno osiguranje sporije se oporavlja od životnog osiguranja i u Austriji, Češkoj, Njemačkoj i Poljskoj ostvaruje pozitivne stope rasta u drugom tromjesečju 2010., dok su u Mađarskoj, Italiji, Sloveniji i Republici Hrvatskoj stope rasta još uvijek negativne.

Ukupna ulaganja društava za osiguranje u Europskoj uniji na kraju 2008. godine iznosila su 6.294 milijardi Eura. Strategija i struktura ulaganja društava za osiguranje u EU iznimno je konzervativnog karaktera. Dužnički vrijednosni papiri čine 43,7% ukupnih ulaganja, dionice i udjeli u investicijskim fondovima 14,3%, hipotekarni i ostali krediti 6,3%, ulaganja u povezana poduzeća i sudjelujući interesi 5,3% te 24,2% ulaganja sredstava investicijskog životnog osiguranja kod kojeg osiguranik sam snosi investicijski rizik.

Ukoliko se struktura ulaganja promatra bez sredstava investicijskog životnog osiguranja, čak 57,6% ulaganja čini ulaganje u dužničke vrijednosne papire, dok ulaganja u dionice po tom pristupu čine 18,9% ukupnih ulaganja društava za osiguranje u EU.

Tablica 3: Struktura ulaganja društava za osiguranje u EU u 2008. godini

<i>u milijunima Eura i postocima</i>	2008.	%
Zemljišta i nekretnine	150.141	2,4%
Ulaganja u povezana poduzeća	333.946	5,3%
Dionice i udjeli u investicijskim fondovima	901.701	14,3%
Dužnički vrijednosni papiri	2.749.633	43,7%
Hipotekarni krediti	114.422	1,8%
Ostali krediti	281.113	4,5%
Depoziti	184.490	2,9%
Ostalo	55.533	0,9%
Ulaganja po policama investicijskog životnog osiguranja	1.522.801	24,2%
Ukupno ulaganja	6.293.779	100,0%

Izvor: CEIOPS

Tablica 4: Broj društava za osiguranje i zaposlenost u izabranim europskim zemljama i grupama zemalja u 2008.

	Broj društava	Zaposleni
Austrija	71	26.547
Bugarska	37	-
Češka	53	14.770
Njemačka	606	216.300
Francuska	460	144.000
Velika Britanija	1.096	175.700
Mađarska	30	27.806
Italija	247	46.831
Poljska	66	29.584
Slovenija	21	6.331
Slovačka	21	6.300
CEA	5.177	998.305
EU – 27	4.783	912.473
Euro područje	2.831	615.947

Izvor: CEA

U tablici desno prikazan je broj društava za osiguranje i broj zaposlenih u društvima za osiguranje u izabranim europskim zemljama i grupama zemalja. Tako je ukupan broj društava za osiguranje u zemljama CEA-e iznosio 5.177, od toga u Europskoj uniji 4.783, a zemlja s najvećim brojem društava za osiguranje bila je Velika Britanija sa ukupno 1.096 društava u 2008.

U istom razdoblju u Sloveniji su egzistirala 22 društava za osiguranje, kao i u Slovačkoj, u Poljskoj 66, Češkoj 53 i Bugarskoj 37 društava za osiguranje.

Tablica 5: Tržišna koncentracija po zaračunatoj bruto premiji, 2008.

		Neživotno	Život
Austrija	Najvećih 5	54%	52%
	Najvećih 10	78%	79%
Njemačka	Najvećih 5	25%	37%
	Najvećih 10	37%	52%
Poljska	Najvećih 5	71%	68%
	Najvećih 10	86%	87%
Slovenija	Najvećih 5	90%	81%
	Najvećih 10	100%	100%
Bugarska	Najvećih 5	59%	72%
	Najvećih 10	88%	95%
Hrvatska*	Najvećih 5	78%	58%
	Najvećih 10	92%	87%

* Podaci na 30.09.2009.

Izvor: CEIOPS, HANFA, izračun

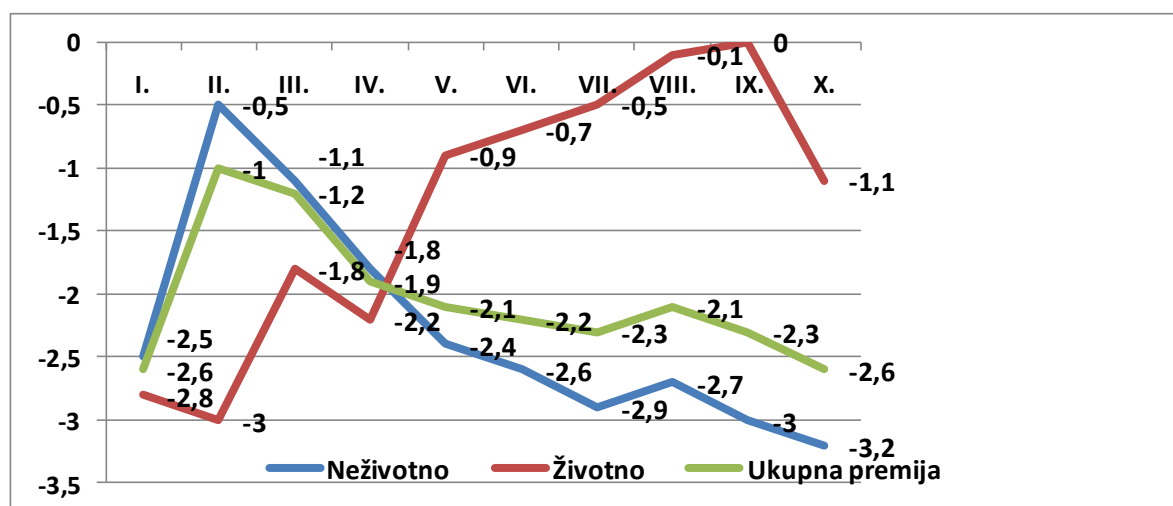
U tablici su prikazani tržišni udjeli 5 i 10 najvećih društava za osiguranje u dijelu životnog i neživotnog osiguranja izabranih europskih zemalja. Podaci ukazuju kako razvijenija osigurateljna tržišta imaju i nižu koncentraciju 5 i 10 najvećih društava, ipak koncentracija na svim tržištima u rastućem je trendu. Rast udjela 5 najvećih društava za osiguranje od 1997. do 2007. iznosi 18,2%, a za 10 najvećih 17,7% na razini svih zemalja CEA-e.

Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj

Kretanje premije osiguranja u razdoblju od siječnja do listopada 2010. godine karakteriziraju u pravilu negativne stope rasta neživotnog i životnog osiguranja. Životno osiguranje pokazuje trend oporavka i od stope od pada od -3% u veljači od travnja pokazuje konstantno smanjenje stope pada koji je u rujnu iznosio 0%, ali u listopadu se opet povećao na -1,1%. Neživotno osiguranje karakteriziraju suprotna kretanja. Stopa pada premije neživotnog osiguranja je u povećanju, pa s -0,5% iz veljače u listopadu iznosi -3,2%.

Ovakva kretanja rezultirala su padom ukupne premije osiguranja od -2,6% u listopadu 2010. godine.

Grafikon 6: Kretanje premije osiguranja u 2010. po mjesecima

Izvor: HUO

Statistički podaci Hrvatskog ureda za osiguranje za listopad 2010.

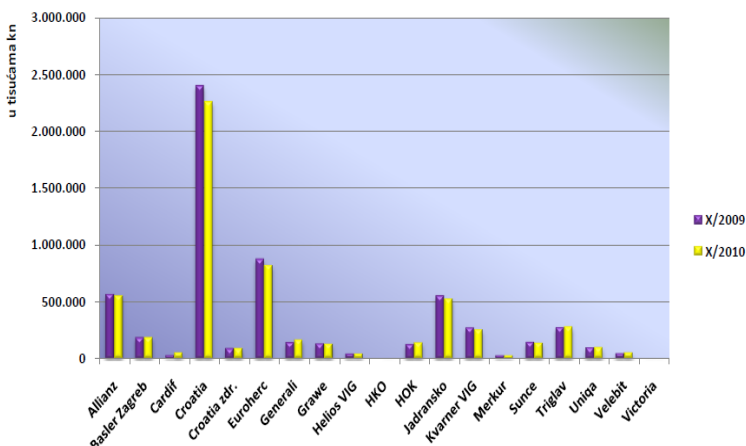
Zaračunata bruto premija
u prvih deset mjeseci 2010.
godine iznosi
7,723 milijardi kuna

Neživotna osiguranja

Prema kumulativnim podacima za prvih deset mjeseci 2010. godine, 25 društava za osiguranje zaračunala su bruto premiju od 7,723 milijardi kuna, što je 2,6 posto manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

U skupini neživotnih osiguranja zaračunata je bruto premija u iznosu od 5,790 milijardi kuna ili 3,2 posto manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, te čini 74,97 posto ukupne premije (dok je u istom razdoblju prošle godine činila 75,37 posto ukupno zaračunate premije). Kod obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti zaračunata je bruto premija od 2.439 milijuna kuna, što je 1,4 posto manje u odnosu na prethodno razdoblje. U promatranom razdoblju je zabilježen i pad u broju ugovorenih osiguranja za 19.712 ili 1,2 posto manje, što je, zajedno s padom zaračunate premije AO, rezultiralo smanjenjem prosječne premije s 1.444,06 kuna na 1.440,48 kuna.

Premija neživotnih
osiguranja po
osiguravajućim društvima
za
X/2009 i X/2010

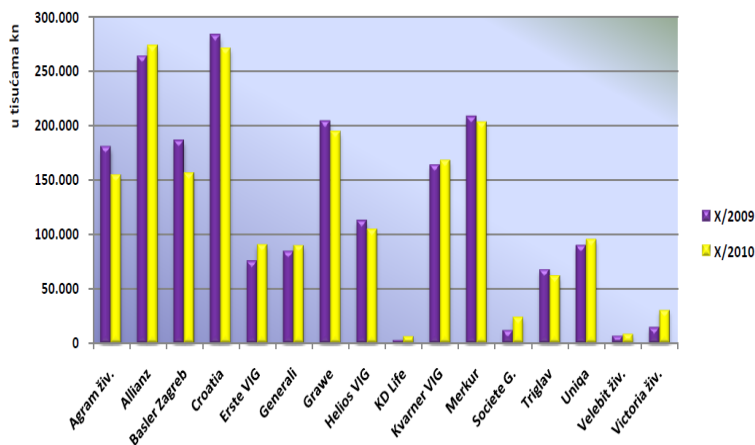

Rast premije u skupini neživotnih osiguranja u listopadu 2010. u odnosu na listopad 2009. zabilježilo je: osiguranje tračnih vozila 64 posto, osiguranje kredita 42,1 posto, osiguranje jamstava 22,9 posto, osiguranje raznih financijskih gubitaka 6,7 posto, osiguranje zračnih letjelica 6,5 posto, osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila 2,7 posto, osiguranje plovila i putno osiguranje 0,5 posto te osiguranje robe u prijevozu 0,3 posto. Sva ostala neživotna osiguranja zabilježila su pad u rasponu od –24,5 posto kod osiguranja troškova pravne zaštite do –1,4 posto kod osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila.

Životna osiguranja

Skupina životnih osiguranja bilježi pad od –1,1 posto sa zaračunatom bruto premijom od 1,933 milijardi kuna te u ukupnoj premiji sudjeluje s 25,03 posto (dok je u deset mjeseci 2009. godine činila 24,63 ukupne zaračunate premije). Prema strukturi, najveći udio ima klasično životno osiguranje s padom premije za –1,2 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine te iznosi 1,670 milijarde kuna. Životna ili rentna osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik sa zaračunatom premijom od 125 milijuna kuna jedina su u skupini životnih osiguranja zabilježila rast u iznosu 3,9 posto. Dodatna osiguranja uz životno osiguranje zabilježila su pad od –3,8 posto i iznosila 125 milijuna kuna. Rentno osiguranje sa zaračunatom premijom od tek 5,749 milijuna kuna zabilježilo je pad od –5,4 posto, a osiguranja za slučaj vjenčanja ili rođenja sa zaračunatom premijom od 7,233 milijuna kuna i pad od –9,8 posto.

Premija životnih osiguranja po osiguravajućim društvima za X/2009 i X/2010

Pripremljenost društava za osiguranje i društava za reosiguranje u Republici Hrvatskoj na Solvency II

Mr.sc. Jakša Krišto
Ekonomski fakultet Zagreb

Osnove Solvency II

Solvency II je novi zakonodavni i regulatorni okvir ukupnog poslovanja društava za osiguranje i društava za reosiguranje u Europskoj uniji. Ključne promjene odnose se na nova pravila solventnosti i upravljanja rizikom, što se često podrazumijeva pod pojmom Solvency II. Solvency II sustav zakonodavnih i regulatornih odredbi trebao bi prepoznavati i vrednovati sve rizike kojima je društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje izloženo i time odgovoriti rastućim izazovima financijskog sektora. Temeljni ciljevi Solvency II su zaštita osiguranika, postavljanje granice solventnosti koja će predstavljati ukupnu izloženost svim rizicima, anticipiranje tržišnih promjena i utemeljenost na principima, a ne na strogim pravilima. Solvency II nastavak je „nove regulacije“ koja je započela uvođenjem Basela II, novih pravila mjerenja kapitalnih zahtjeva banaka, a kroz Solvency II isti principi i organizacija regulacije uvode se i u poslovanje društava za osiguranje. Principe i organizaciju Basela II i Solvency II preuzimat će i ostale financijske institucije čije su regulatorne odredbe u postupku intenzivnog preispitivanja, što je najprimjetnije kod mirovinskih fondova.

U okviru Solvency II svi rizici u poslovanju društva za osiguranje bi trebali biti kvantitativno i kvalitativno prepoznati i upravljani (risk – based model), a izloženost i upravljanje rizicima društva za osiguranje determiniralo bi potrebnu razinu kapitala – adekvatnost kapitala. Današnji sustav regulacije adekvatnosti kapitala i granice solventnosti društva za osiguranje u upotrebi je još od 1970., a posljednje izmjene doživio je 2002. godine. Zasnovan je na pravilima i mjerama koje definiraju granicu solventnosti koju moraju ispuniti osiguratelji. To je jednostavan model koji uzima u obzir samo osigurateljni rizik (eng. underwriting risk) na principu indeksa premije i šteta. Financijski rizik je upravljani zakonskim pravilima i ograničenjima ulaganja i ne utječe na adekvatnost kapitala i granicu solventnosti. Kroz ovaj sustav brojni rizici kojima je društvo za osiguranje izloženo nisu vrednovani i upravljani na adekvatan način, niti su primjereno vrednovani instrumenti zaštite i diversifikacijski učinci.

Solvency II, kao i Basel II, temelji se na „tri stupa“ koja čine kapitalne zahtjeve, proces supervizije i tržišnu disciplinu.

Prvi stup – kvantitativne mjere, određuje granicu solventnosti, minimalno potrebni kapital, vrednovanje imovine i obveza, izračun tehničkih pričuva, vlastita sredstva. Solvency II pretpostavlja dvije razine kapitala; granicu solventnosti, solventni kapital (eng. Solvency Capital Requirement – SCR) i minimalni potrebni kapital (eng. Minimum Capital Requirement - MCR). Granica solventnosti (SCR) je ona razina kapitala koja omogućuje društvu za osiguranje apsorpciju svih šteta i solventno poslovanje s obzirom na preuzete rizike, dok minimalno potrebni kapital (MCR) predstavlja donju granicu potrebnog kapitala društva za osiguranje.

Između ove dvije razine kapitala nadzorno tijelo će, ukoliko bude potrebno propisati, popravne mjere.

Granica solventnosti (SCR) bi se trebala izračunavati korištenjem internog modela kojeg društva za osiguranje individualno razvijaju ili standardne formule – standardnog pristupa, propisanog direktivom o Solvency II i provedbenim mjerama. Kao mjera rizičnosti uzimala bi se rizična vrijednost „Value at risk“ – VaR uz razinu pouzdanosti od 99,5% u jednogodišnjem razdoblju. U izračun potrebnog kapitala bili bi uzeti svi rizici kojima je društvo za osiguranje izloženo. Solvency II potiče razvoj internih modela procjene rizika od strane društava za osiguranje, koje će vjerojatno razvijati velika društva, a srednji i manji osiguratelji koji ne budu imali dovoljno sredstava ili znanja mogu koristiti standardan pristup, standardnu formulu za izračunavanje solventnog kapitala.

Drugi i treći stup značajni su dijelovi Solvency II i pretpostavljaju proces supervizije, razvijanje internih kontrola i procesa upravljanja rizicima u drugom stupu te tržišnu disciplinu i transparentnost poslovanja u trećem stupu.

Drugi stup Solvency II predstavljat će izazov za društva za osiguranje i unutar njega će društva uspostaviti aktivnu komunikaciju i suradnju sa supervizorom, implementirati proces upravljanja i prepoznavanja rizika te razviti interne kontrole. Društva za osiguranje morat će provoditi i sveobuhvatan test i procjenu vlastite izloženosti riziku – ORSA (eng. Own Risk Solvency Assessment), ustrojiti organizacijsku jedinicu za upravljanje rizicima te prepoznavati i određene rizike koje ne prepoznaje standardna formula, a važni su za poslovanje pojedinog društva za osiguranje.

Treći stup Solvency II naglašava važnost tržišne discipline, transparentnosti poslovanja i izvještavanja širokog kruga zainteresiranih strana od supervizora, osiguranika, vlasnika i javnosti.

Nova pravila solventnosti trebala bi ohrabriti osiguratelje u korištenju zaštite od svih vrsta rizika, poticati aktivniju diversifikaciju ulaganja i osigurateljnog portfelja kao i razvoj novih tehnika transfera, otklanjanja i prebacivanja rizika. Također, Solvency II se u snažnoj mjeri oslanja na tržišna kretanja i suvremene promjene pa bi se trebao pospješiti i nadzor financijskih konglomerata kao i velikih osigurateljnih grupa. Solvency II će biti veliki iskorak za društva za osiguranje, koji će osigurateljni sektor još više približiti bankama i ostalim financijskim institucijama.

Vremenski okvir i proces usvajanja Solvency II

Proces usvajanja i implementacije Solvency II provodi se kroz četiri razine tvz. Lamfalussyevog procesa. Prva razina podrazumijeva donošenje Solvency II direktive koju predlaže Europska komisija uz savjetovanje CEIOPS-a (Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors), a usvaja ju Europski parlament i Vijeće ministara. Direktivu Solvency II izglasao je

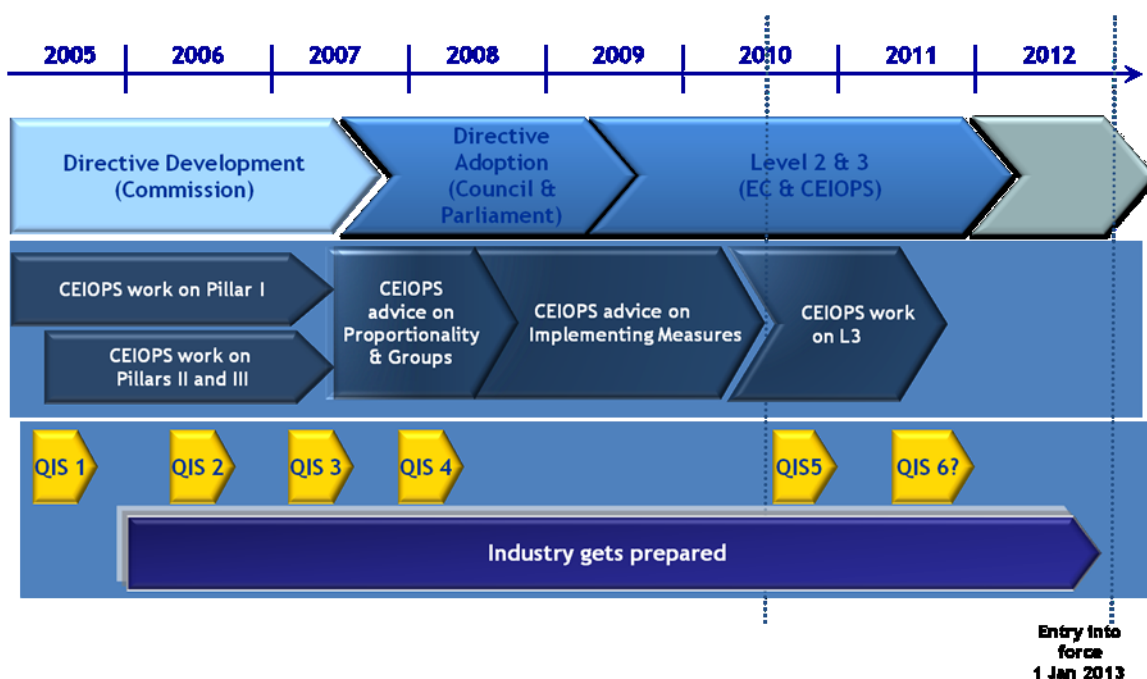
¹ Izvor: CEA, Solvency II, Introductory Guide, Brussels, lipanj 2006.

² Swiss Re, Sigma, No 4/2006, Zurich, 2006.

Europski parlament 22. travnja 2009., a potvrdilo Vijeće ministara 5. svibnja 2009. Direktiva je objavljena 17. prosinca 2009. godine. Primjena i implementacija direktive nalaže izradu provedbenih mjera „implementing measures“, koje bi u suradnji s CEIOPS-om trebala predložiti Europska komisija do kraja 2011. kao **drugu razinu** implementacije direktive. „Implementing measures“ bi trebao usvojiti EIOPC – (European Insurance and Occupational Pensions Committee) do kraja 2011. godine.

Treća razina usvajanja direktive podrazumijeva preporuke i načela supervizije koje bi trebao predložiti i usvojiti CEIOPS do kraja 2011. Po implementiranju Solvency II koja se očekuje do kraja 2012. godine Europska komisija će nadzirati i vrednovati implementaciju te usklađivanje nacionalne regulative zemlja članica, što je končana – **četvrta razina** implementacije i aplikacije Solvency II procesa u poslovanje osiguravajućih društava u EU.

Slika 1: Vremenski okvir Solvency II

Izvor: CEA

Usvajanje i implementacija Solvency II direktive složen je i sveobuhvatan proces sa čitavim nizom uključenih strana. Proces je otvoren i transparentan svim sudionicima te se zasniva na aktivnoj suradnji i prijedlozima iz industrije osiguranja.

³ Official Journal of the European Union, Directive 2009/138/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II), Volume 52, 17. prosinac 2009.

⁴ CEA, Solvency II, Understanding the Process, veljača 2007.

Proces Solvency II otvoren je društvima za osiguranje u Republici Hrvatskoj koja preko Hrvatskog ureda za osiguranje - HUO koji je član CEA – Europskog udruženja osiguratelja i reosiguratelja mogu aktivno pridonijeti i kreirati implementaciju Solvency II. Ključan doprinos hrvatske industrije osiguranja implementaciji Solvency II direktive trebao bi biti u isticanju važnosti pridržavanja načela proporcionalnosti kod malih i srednjih osiguravajućih društava.

Izazovi usvajanja Solvency II u Republici Hrvatskoj

Uključenost društava za osiguranje u RH u implementaciju Solvency II direktive značajno bi pridonijela poznavanju direktive te smanjila troškove preuzimanja i prilagođavanja novoj regulaciji, koji se smatraju jednim od ključnih izazova u industriji osiguranja u nadolazećem razdoblju. Poznavanje i prihvaćanje budućih odrednica i zahtjeva Solvency II pozitivno bi utjecalo na upravljanje rizicima u društvima u RH i time doprinijelo većoj sigurnosti za osiguranike, zaposlenike, vlasnike i cjelokupni financijski sektor. Prilika za aktivno sudjelovanje je QIS 5 (Quantitative Impact Studies) koja se upravo provodi na razini EU.

Solvency II će zahtijevati značajna ulaganja u prilagodbu. **Ukupni administrativni trošak implementacije Solvency II** u poslovanje društava za osiguranje u **EU-27** procjenjuje se na oko **4 do 6 mlrd. Eura**. Smatra se da će društva za osiguranje do implementacije utrošiti 2 do 3 mlrd. Eura na prilagodbu, a sama konačna implementacija i „regulatory compliance“ koštati će oko 2 do 3 mlrd. Eura. Godišnji stalni troškovi primjene Solvency II očekuje se da će iznositi oko 0,6 do 1 mlrd. Eura.

Razmjerno veličini hrvatske industrije osiguranja ukupni **trošak implementacije Solvency II u osigurateljnu industriju u RH mogao bi se procijeniti od 4,4 do 6,6 mil. Eura**, dok bi godišnji troškovi primjene iznosili od 0,7 do 1,1 mil Eura.

Utjecaj implementacije Solvency II na poslovanje društava za osiguranje u Republici Hrvatskoj može se očitovati u:

1. većoj zaštiti osiguranika, većoj transparentnosti, komparabilnosti i kompetitivnosti tržišta u RH s cjelokupnim tržištem EU.
2. Solvency II će pospješiti upravljanje rizicima. Solvency II će unutar „drugog stupa“ unijeti ključne promjene u strateško upravljanje društvima u dijelu sustava upravljanja i upravljanja rizicima. Upravljanje rizicima će imati središnje značenje u upravljanju društvima za osiguranje te time pridonijeti boljem poznavanju, prepoznavanju i upravljanju rizicima što bi u konačnici trebalo pozitivno utjecati na ukupnu izloženost riziku kompanije, te povećanu profitabilnost i sigurnost poslovanja.
3. Pretpostavka je da će Solvency II povisiti razinu potrebnog kapitala što bi moglo rezultirati daljnjim okrupnjavanjem, daljnjim dokapitalizacijama ili drugačijem promišljanju poslovne i investicijske politike kako bi se ostvarila značajnija kapitalna olakšanja.
4. Veća diverzifikacija rizika, upotreba instrumenata osiguranja i transfera rizika.

⁵ CEA, Solvency II Main Results of CEA's Impact Assessment, lipanj 2007.

5. Negativni učinci mogli bi biti izraženi kod malih i srednjih osiguratelja i ostalih osiguratelja koji neće moći uložiti dodatna financijska sredstva u proces upravljanja rizicima i prilagodbu kapitalnim zahtjevima u okviru Solvency II.
6. Implementacija Solvency II u osigurateljni sektor ostavlja otvorena još neka pitanja od kojih je najvažnije utjecaj na rast cijena proizvoda osiguranja i rezerviranja.

Rezultati ankete Hrvatskog ureda za osiguranje

Hrvatski ured za osiguranje proveo je anketu 22. rujna 2010. godine na „Radionici o Solvency II petoj kvantitativnoj studiji utjecaja – QIS 5“, koja je održana u organizaciji Hrvatskog ureda za osiguranje. Na radionicu se prijavilo 113 zaposlenika društava za osiguranje i društava za reosiguranje u Republici Hrvatskoj.

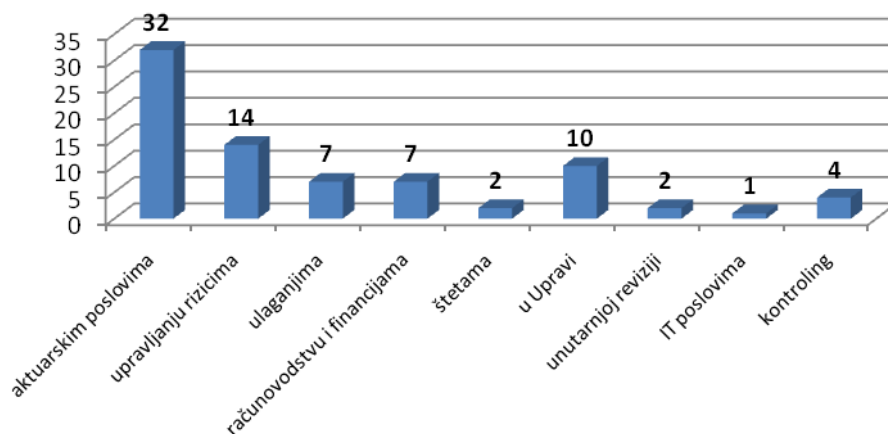
Ukupno je predano 78 ispunjenih anketa, koje su obrađene, a rezultati su prezentirani u ovom poglavlju.

Prikupljene ankete predstavljaju odgovore zaposlenika društava za osiguranje i društava za reosiguranje u Republici Hrvatskoj koji su u: 63% slučajeva zaposleni u složenim društvima za osiguranje, njih 13% u društvima za životno osiguranje i 24% u društvima za neživotno osiguranje.

Podjednak je broj ispitanih zaposlen u društvima u većinskom vlasništvu stranih fizičkih i pravnih osoba (39 ispitanih) i u vlasništvu domaćih fizičkih i pravnih osoba (39 ispitanih).

Anketirani su u 40,5% slučajeva zaposleni na aktuarskim poslovima, u 17,7% na poslovima upravljanja rizicima, 12,7% u Upravi društava i po 8,9% na poslovima ulaganja te računovodstvu i financijama.

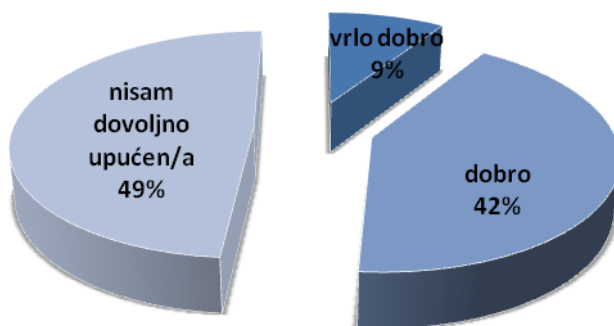
Grafikon 1: Anketirani u društvima rade na poslovima

Izvor: Anketa HUU, 22. rujna 2010.

Grafikon 2: Individualno poznavanje Solvency II regulative

Odgovor na pitanje „Kako ocjenjujete Vaše individualno poznavanje Solvency II regulative“ anketirani su u gotovo 50% slučajeva odgovorili da nisu dovoljno upućeni, dobro je upućeno 42%, a vrlo dobro 9%.

Izvor: Anketa HUU, 22. rujna 2010

Ukupnu pripremljenost društava za osiguranje i društava za reosiguranje testiralo je peto pitanje, rezultati su prikazani u tablici 1.

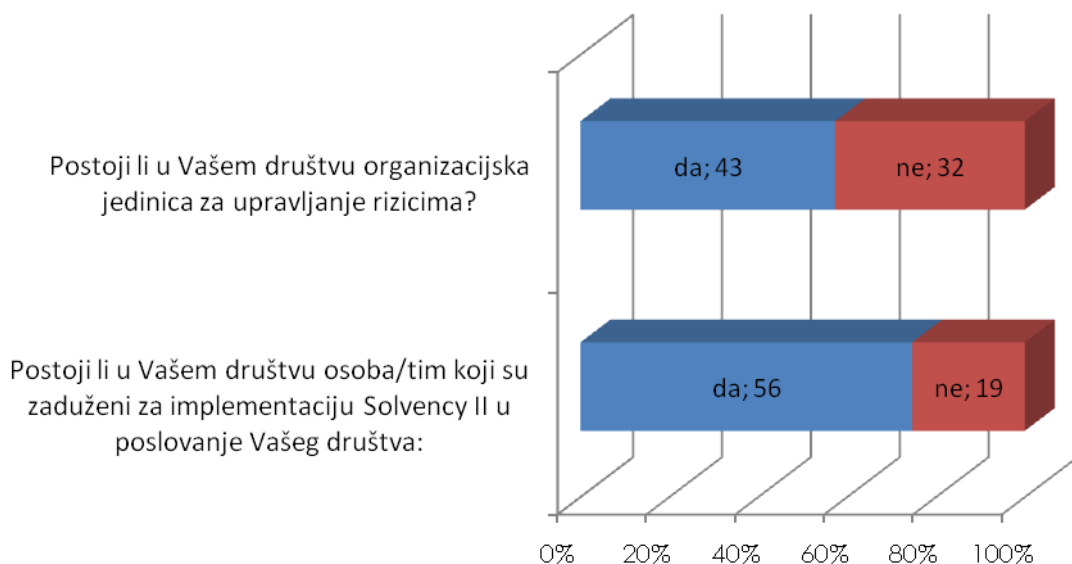
Tablica 1: Ukupna pripremljenost društava na usvajanje Solvency II

a) Potpuno pripremljeni, sredstva su rezervirana i plan implementacije Solvency II je usvojen	0,0%
b) Sredstva nisu rezervirana, plan implementacije je usvojen	14,1%
c) Nedovoljno pripremljeni, ali će sve biti spremno do kraja 2012. godine	71,8%
d) Teško se nosimo sa zahtjevima, nećemo biti spremni u roku.	14,1%

Izvor: Anketa HUU, 22. rujna 2010.

Društva su prepoznala važnost upravljanja rizicima pa se 57,3% ispitanika izjasnilo da njihovo društvo posjeduje organizacijsku jedinicu za upravljanje rizicima, a 74,7% ispitanika potvrđuje da u njihovom društvu postoji osoba i tim koji je zadužen za implementaciju Solvency II u poslovanje tog društva.

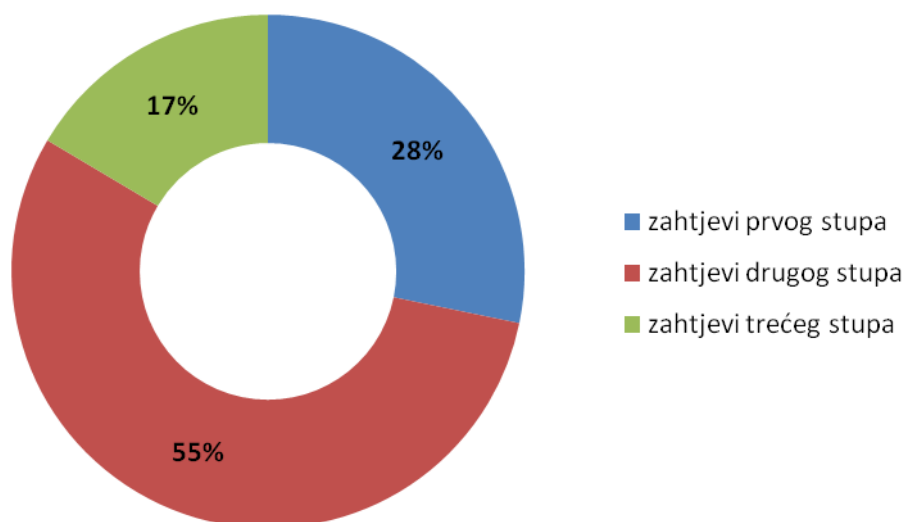
Grafikon 3: Implementacija Solvency II u poslovanje i upravljanje rizicima

Izvor: Anketa HUU, 22. rujna 2010.

Anketirani djelatnici smatraju da će najveći izazov prilagodbe Solvency II predstavljati zahtjevi drugog stupa (55%), zatim zahtjevi prvog stupa (28%) i zahtjevi trećeg stupa (17%).

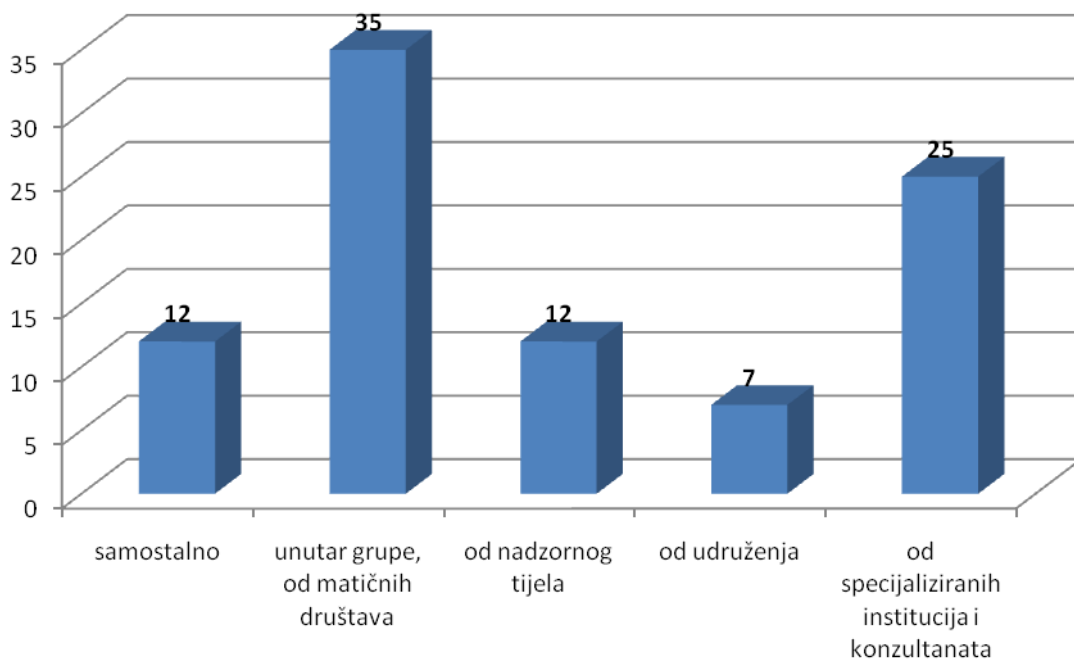
Grafikon 4: Zahtjevnost usvajanja pojedinih područja Solvency II

Izvor: Anketa HUU, 22. rujna 2010.

U dijelu usvajanja znanja i pomoći oko prilagodbe Solvency II, društva u vlasništvu stranih fizičkih i pravnih osoba u pravilu očekuju pomoć matičnih društava. Tako 35 anketiranih djelatnika ili 38,5% smatra da će znanja usvojiti od matičnih društava, drugi po važnosti kanal usvajanja znanja trebale bi biti specijalizirane institucije i konzultanti s 25 glasova ili 27,5%, na trećem mjestu je nadzorno tijelo i samostalno usvajanje znanja s 13,2% i po 12 glasova, dok 7 anketiranih ili 7,7% očekuje znanje usvojiti od udruženja.

Grafikon 5: Vaše društvo planira usvojiti potrebna znanja o Solvency II

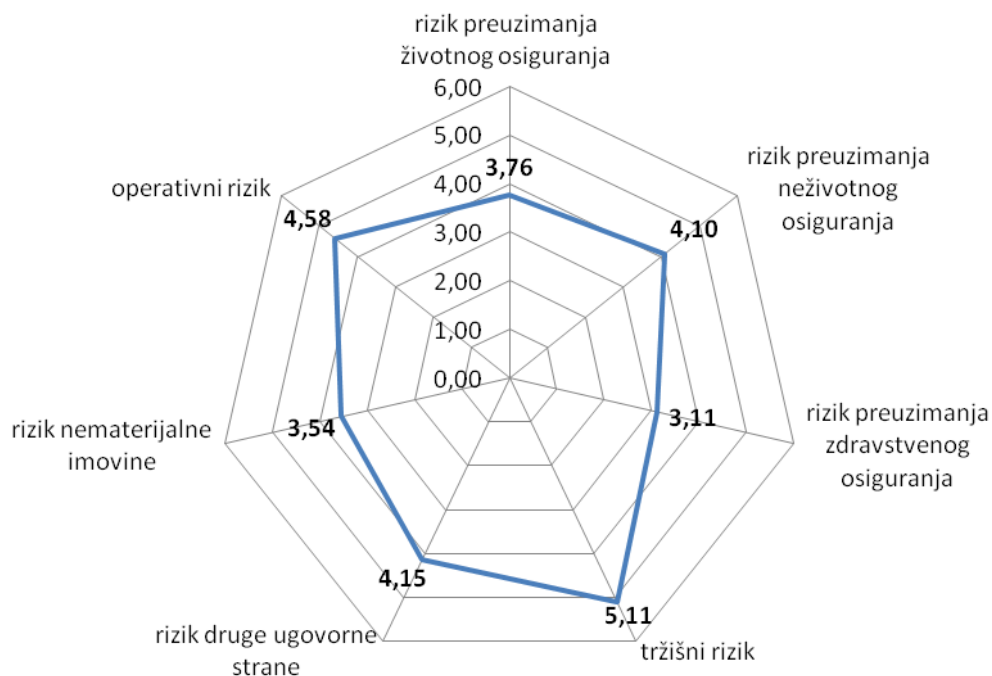

Izvor: Anketa HUO, 22. rujna 2010.

U grafikonu 6 prikazani su odgovori na pitanje o važnosti/izloženosti riziku društva u kojem su anketirani zaposleni. Ova slika ili mapa rizika važna je u individualnom procesu svakog društva u vrednovanju i prepoznavanju rizika kojima je izloženo. Društva će u okviru svog poslovanja na sličan način mjeriti i kategorizirati širu skupinu rizika u cilju utvrđivanja svih rizičnih izloženosti društva.

Rezultati ukazuju da anketirani zaposlenici smatraju da je u poslovanju njihovog društva izloženost tržišnom riziku najznačajnija. Na ljestvici od 1 (najslabiji utjecaj) do 7 (najznačajniji utjecaj) tržišni rizik je dobio ocjenu 5,11, slijedi ga operativni rizik 4,58, rizik druge ugovorne strane 4,15, rizik preuzimanja neživotnog osiguranja 4,1, rizik preuzimanja životnog osiguranja dobio je ocjenu 3,76, rizik nematerijalne imovine 3,54 i rizik preuzimanja zdravstvenog osiguranja 3,11.

Grafikon 6: Po Vašem mišljenju, koja je važnost/utjecaj rizika kojima je izloženo društvo u kojem ste zaposleni u svom poslovanju:

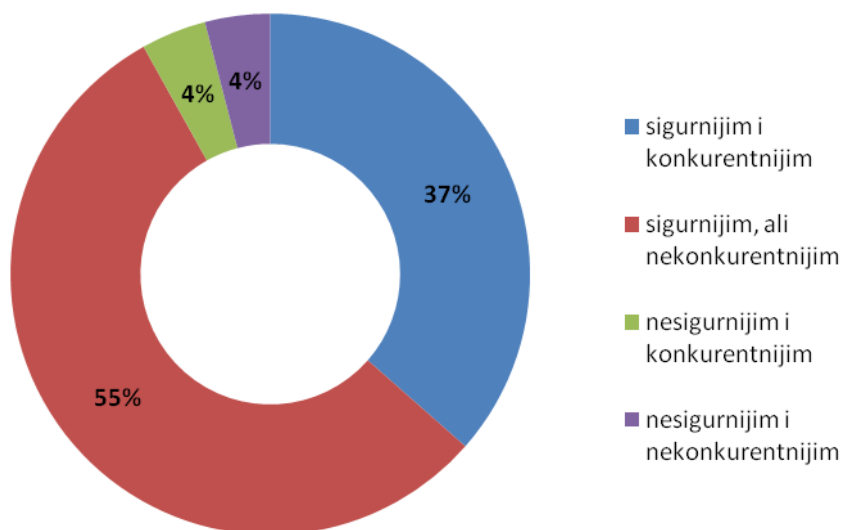

Izvor: Anketa HUUO, 22. rujna 2010.

Rezultati odgovora na pitanje „Uvođenje Solvency II će poslovanje društava u Republici Hrvatskoj učiniti“, o percepciji utjecaja Solvency II na sigurnost i konkurentnost sektora osiguranja, ne razlikuju se od stavova većine društava u zemljama Europske unije.

Smatra se da će Solvency II povećati sigurnost sektora osiguranja, ali pritom će ga učiniti nekonkurentnim. Po nekim mišljenjima Solvency II će biti preveliki teret za neka društva, a cjelokupan sektor će trebati povećati razinu potrebnog kapitala.

Grafikon 7: Uvođenje Solvency II će poslovanje društava u Republici Hrvatskoj učiniti:

Izvor: Anketa HUO, 22. rujna 2010.

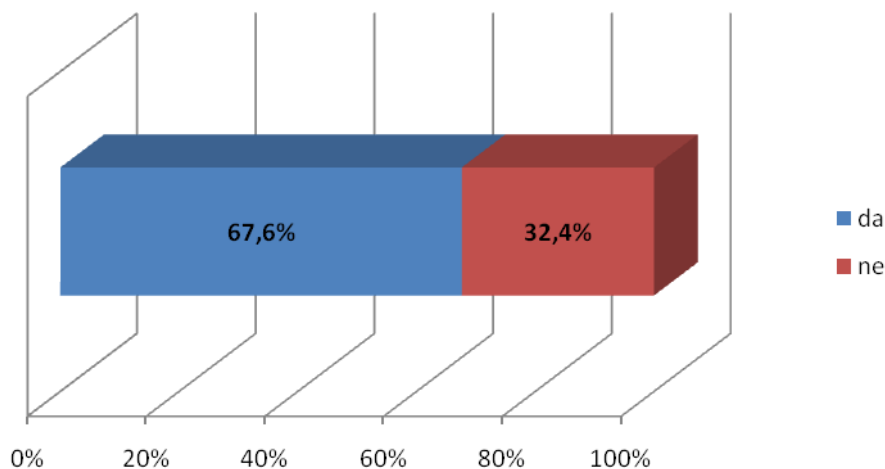
Ključni nalazi četvrte kvantitativne studije utjecaja pokazuju da većina društava 98,8% ispunjava zahtjeve minimalno potrebnog kapitala (MCR), 11% društava koja su sudjelovala ne ispunjava kapitalni zahtjev glede solventnosti (SCR), od toga 13,2% velikih društva i 11,2% društva za neživotno osiguranje. Europska industrija osiguranja kao cjelina ne treba dodatnu kapitalizaciju, po QIS 4.

Ipak, europska industrija osiguranja smatra da su predložene mjere implementacije prevelik teret za društva za osiguranje, a po nekim analizama granica solventnosti i adekvatnosti kapitala bi mogla biti viša za 65 do 75% nego je to bila po standardnom modelu izračuna adekvatnosti kapitala u okviru četvrte kvantitativne studije utjecaja (QIS 4). Prema nekim konzervativnijim procjenama razina potrebnog kapitala, po novim mjerama, u okviru Solvency II bi porasla za 30 do 50%.

Anketirani djelatnici društava u RH smatraju će Solvency II povećati razinu potrebnog kapitala (67,6%, Grafikon 8).

⁶CEA, Why excessive capital requirements harm consumers, insurers and the economy, ožujak 2010.

Grafikon 8: Hoće li se, po Vašem mišljenju, uvođenjem Solvency II povećati potreba za vlastitim sredstvima/kapitalom u Vašem društvu?

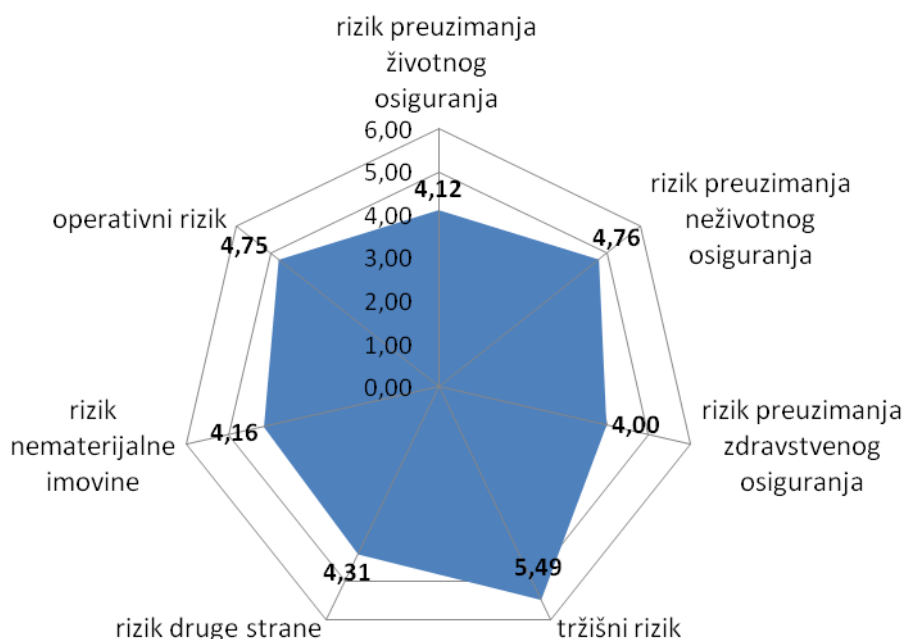

Izvor: Anketa HUU, 22. rujna 2010.

Grafikon 9 prikazuje percepciju anketiranih djelatnika o izloženosti riziku ukupnog sektora osiguranja u RH. Ovi nalazi mogu biti korisni društvima ukoliko uspoređuju svoju izloženost rizicima sa percepcijom izloženosti riziku cjelokupnog sektora. Rezultati kao i kod individualne izloženosti riziku društva pokazuju kako anketirani percipiraju tržišni rizik kao ključnu rizičnu izloženost osigurateljnog sektora.

Na ljestvici od 1 (najslabiji utjecaj) do 7 (najznačajniji utjecaj) tržišni rizik je dobio ocjenu 5,49, rizik preuzimanja neživotnog osiguranja 4,76, operativni rizik 4,75, rizik druge ugovorne strane 4,31, rizik nematerijalne imovine 4,16 te rizik preuzimanja životnog i zdravstvenog osiguranja 4,12 i 4,0.

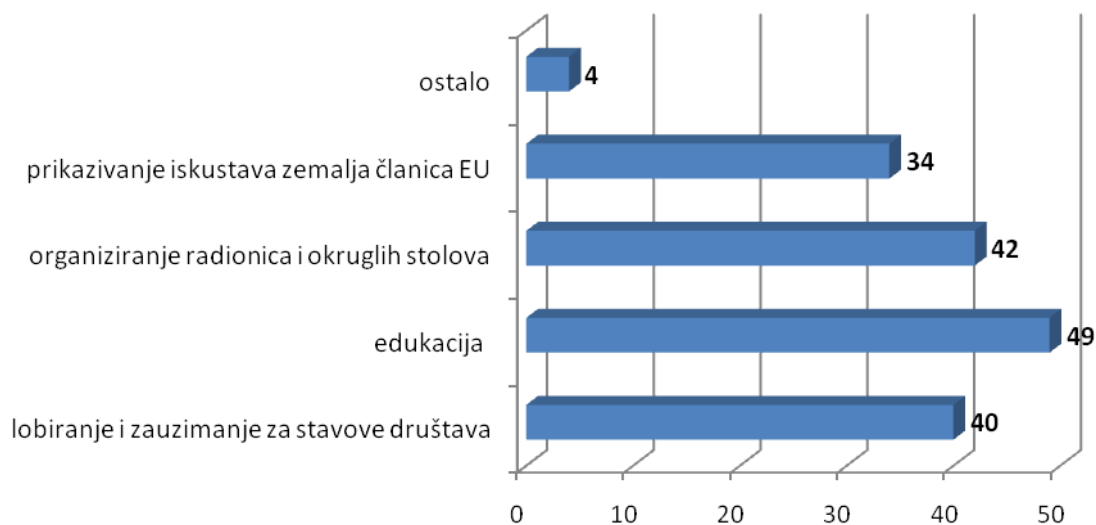
Grafikon 9: Percepcija važnosti/izloženosti riziku cjelokupnog sektora

Izvor: Anketa HUU, 22. rujna 2010.

Očekivanja anketiranih od Hrvatskog ureda za osiguranje u procesu usvajanja Solvency II, kao jednog od udruženja društava za osiguranje i društava za reosiguranje u Republici Hrvatskoj, se ponajviše očituju u edukaciji (49 glasova), organiziranju radionica i okruglih stolova (42 glasa), lobiranju i zauzimanju za stavove društava (40 glasova) i prikazivanje iskustava zemalja članica EU (34 glasa).

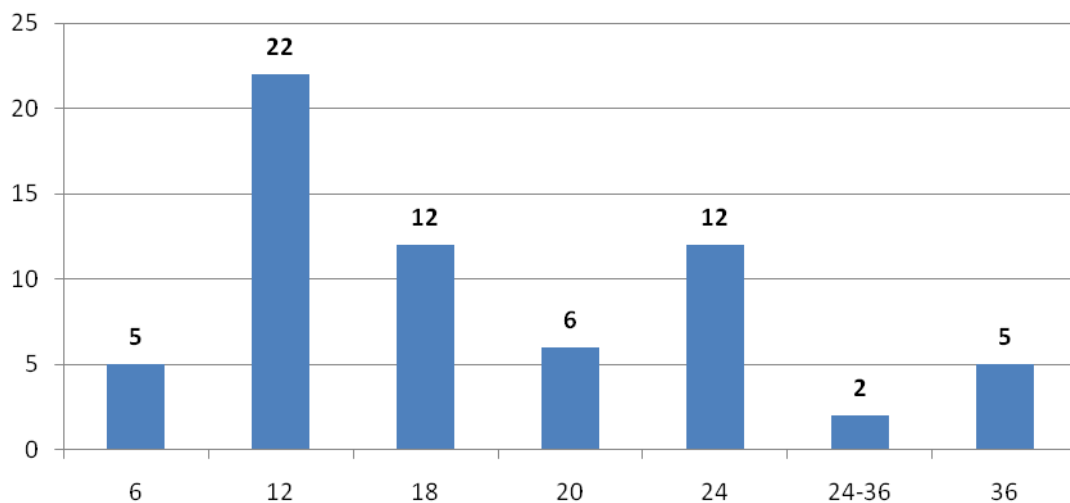
Grafikon 10: Koja su Vaša očekivanja od Hrvatskog ureda za osiguranje u procesu usvajanja Solvency II?

Izvor: Anketa HUU, 22. rujna 2010.

Anketirani djelatnici smatraju da je za usvajanje i prilagodbu poslovanju Solvency II potrebno u najvećem broju odgovora od 12-24 mjeseca, što potvrđuje ozbiljnost i složenost zahtjeva Solvency II i važnosti dugoročne pripreme i prilagodbe.

Grafikon 11: Koliki je vremenski rok potreban za usvajanje Solvency II regulative u poslovanje Vašeg društva?

Izvor: Anketa HUU, 22. rujna 2010.

Zaključna razmatranja

Solvency II je po svojoj zahtjevnosti, potrebnom vremenu i financijskim sredstvima za prilagodbu od iznimne strateške važnosti za osiguratelje i reosiguratelje. Punom prilagodbom Solvency II osiguratelji i reosiguratelji bi trebali ostvariti pozitivne učinke za cjelokupno poslovanje, od efikasnije upotrebe kapitala, veće učinkovitosti poslovanja, jasnije odgovornosti i rizika koje nose vlasnici, uprava, zaposlenici i osiguranici, kao i veće stabilnosti cjelokupnog tržišta i financijskog sustava.

Anketa Hrvatskog ureda za osiguranje ukazuje kako su društva u RH na početku prihvaćanja zahtjeva Solvency II regulative, ali su također svjesni njene zahtjevnosti i nužnosti pravovremene pripreme. Društva u Europskoj uniji odavno su započela s usklađivanjem, a peta kvantitativna studija utjecaja je zadnji poziv svim društvima koja nisu započela prilagodbu, da se sudjelovanjem u QIS 5 pripreme za odredbe Solvency II.

Literatura

CEA, *Solvency II, Introductory Guide*, Brussels, lipanj 2006.

CEA, *Solvency II Main Results of CEA's Impact Assessment*, lipanj 2007.

CEA, *Solvency II, Understanding the Process*, veljača 2007., str. 6.

CEA, *Why excessive capital requirements harm consumers, insurers and the economy*, ožujak 2010.

EC, *Paper for the Solvency Subcommittee, Considerations on the design of future prudential supervisory system*, MARKT/2535/02, studeni 2002.

HUO Anketa, *Radionica o Solvency II petoj kvantitativnoj studiji utjecaja QIS 5*, rujan 2010.

Krišto, J., Naletina, D., *Impact of Solvency II on Insurance industry in Croatia*, međunarodna znanstvena konferencija, Management, Education and Tourism, Portorož, Slovenija, listopad 2009.

Official Journal of the European Union, *Directive 2009/138/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II)*, Volume 52, 17. prosinca 2009.

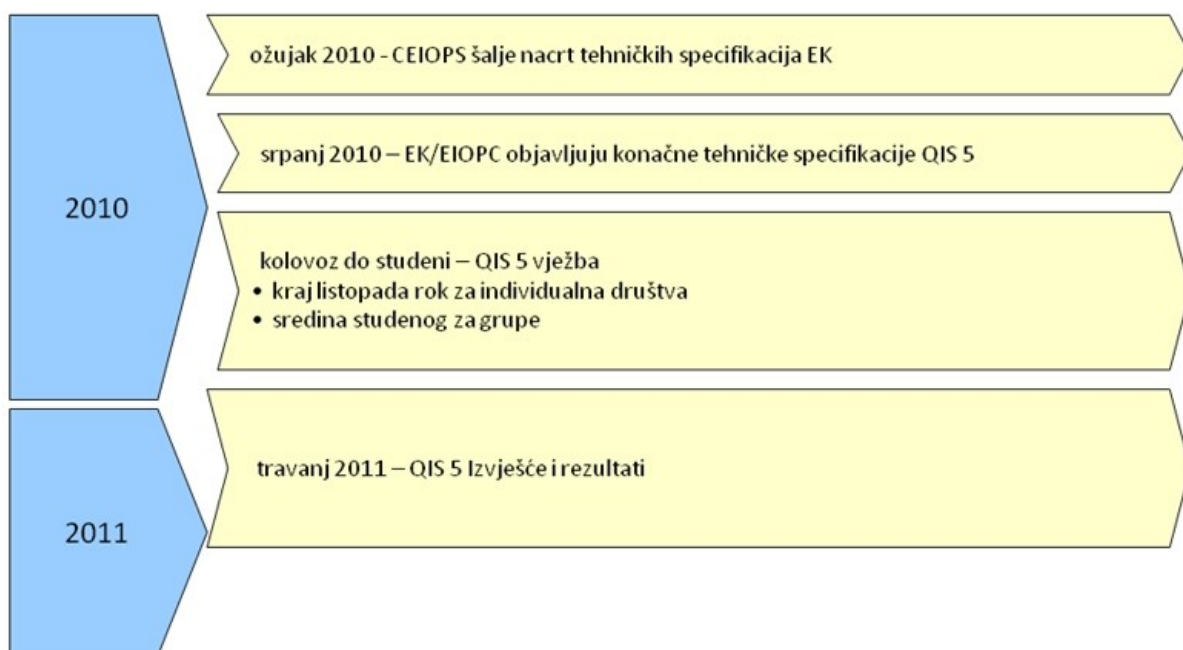
Swiss Re, *Sigma No. 4/2006*.

Vijesti iz EU, CEA, CoB

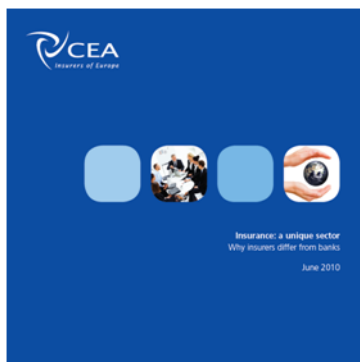
Solvency II

CEIOPS provodi petu kvantitativnu studiju utjecaja – QIS 5 koja je započela početkom kolovoza, a individualna društva do kraja listopada i grupe do sredine studenog trebaju predati sve ispunjene tablice i ostale podatke. Za mala individualna društva za osiguranje i društva koja po prvi put sudjeluju u QIS-u rok za predaju, u dogovoru s nacionalnim supervizorom, može biti produžen za dva tjedna. Rezultati QIS 5, koji bi trebali biti objavljeni u travnju 2011., vrlo su bitni za Europsku komisiju jer će na temelju njih formirati konačan prijedlog provedbenih mjera, koje bi trebale biti usvojene do kraja 2011. godine.

Shema 1: Vremenski okvir pete kvantitativne studije utjecaja – QIS 5

Europska federacija osiguratelja i reosiguratelja CEA objavila je u srpnju 2010. godine publikaciju „Osiguranje: specifičan sektor, zašto se osiguratelji razlikuju od banaka“ (eng. Insurance: a unique sector, why insurers differ from banks) koja ukazuje na različitu ulogu banaka i osiguratelja u financijskom sektoru i drugačiji utjecaj financijske krize na svaku od ovih institucija.

Tijekom financijske krize vlade i središnje banke zemalja G-20 direktno i indirektno su potpomogli financijski sektor s 10.000 milijardi USD, od čega je tek 10 milijardi USD bila potpora osigurateljnom sektoru. Kako bi se spriječile buduće krize zakonodavci i kreatori regulatornog okvira predlažu strožu regulativu u dijelu prudencijalnog nadzora pojedine financijske institucije povećanjem kapitalnih zahtjeva, uvođenjem poreza i sl. mjerama koje imaju za cilj spriječiti cikličnost poslovanja financijskih institucija i tržišta.

Ova CEA-ina publikacija ima za cilj ukazati na specifičnost osigurateljnog sektora i djelatnosti osiguranja te na nužnost drugačijeg pristupa osiguranju u donošenju novih regulatornih odredbi. Naime, osigurateljni sektor nije bio ishodište financijske krize niti ključan primatelj financijske potpore. Kako ključne razlike u poslovanju banka i osiguratelja CEA ističe: razlike u opsegu djelatnosti i dopuštenih poslova, izvorima sredstava, strukturi bilance, riziku likvidnosti, preuzimanju rizika i transparentnosti, sektorskoj međupovezanosti i međuovisnosti, volatilnosti poslovanja, upravljanju aktivom i pasivom i upravljanju ulaganjima.

Nova bankovna regulativa – „Basel III“

U rujnu 2010. godine Grupa guvernera središnjih banka i čelnika nadzornih institucija koji predstavljaju nadzorno tijelo Baselskog odbora za superviziju banaka najavila je znatno jačanje i izmjenu postojećih kapitalnih zahtjeva banaka i donošenje globalnog standarda likvidnosti. Neke od novih odredbi odnose se na: definiranje vlastitih sredstava, rizik druge ugovorne strane, omjer financijske poluge, regulatornu zaštitu i pričuve u cilju smanjenja cikličnosti i globalni standard likvidnosti. Ove nove regulatorne izmjene bit će prezentirane na sastanku čelnika zemalja G 20 u studenom 2010. godine u Seulu.

Više informacija na:

www.cea.eu

www.ceiops.eu

www.bis.org

Sastanak Srednjeeuropske grupe nacionalnih Ureda zelene karte

- 22. listopada 2010. u Beču

COUNCIL OF BUREAUX
CONSEIL DES BUREAUX

Hrvatski ured za osiguranje kao nacionalni Ured zelene karte zastupa interese Republike Hrvatske u Sustavu zelene karte i sudjelovanjem u radu regionalne Grupe srednjeeuropskih Ureda. Grupa srednjeeuropskih Ureda sastaje se dva puta godišnje kako bi se temeljem izvješća imenovanih predstavnika Grupe u radnim tijelima Savjeta ureda razmotrila pitanja od zajedničkog interesa te usuglasili stavovi.

Ovogodišnji jesenski sastanak srednjeeuropske grupe Ureda održan je 22. listopada u Beču. Na jesenskim sastancima predstavnici Grupe podnose izvješća o radu Odbora pri Savjetu ureda, temeljem kojih Grupa dogovara daljnji zajednički nastup u interesu promicanja interesa njenih članova.

Na dnevnom redu je bio i zahtjev za pristup Hrvatskog ureda za osiguranje Sustavu Tijela 4. Direktive pri Savjetu ureda, te je Grupa izviještena da je Informacijski centar pri Hrvatskom uredu za osiguranje dobio podršku više od 75% potpisnica Sporazuma Informacijskih centara o razmjeni podataka temeljem članka 23. Direktive 2009/103/EZ (prethodno čl. 5. Direktive 2000/26/EEZ odnosno 4. Direktive), čime je otvoren put pristupu navedenom Sporazumu koji će se potpisati na sljedećem sastanku Potpisnica u Ateni, 4. studenog 2010. godine.

Hrvatski ured za osiguranje je na sastanku u Beču dobio i podršku svih članova Grupe za pristup Sustavu Tijela 4. Direktive u dijelu koji se odnosi na Urede za naknadu u statusu promatrača, budući da sporazumi sklopljeni temeljem 4. Direktive između ureda za naknadu i Garancijskih fondova ne predviđaju mogućnost pristupa Tijela iz zemalja koje nisu članice Europskog gospodarskog prostora—EEA.

O ovom dijelu Zahtjeva za pristup raspravljat će se na sljedećem sastanku Koordinacijskog odbora, tijela nadležnog za administraciju Sporazuma potpisanih temeljem 4. Direktive između Ureda za naknadu i Garancijskih fondova. Srednjeeuropsku grupu Ureda u Koordinacijskom odboru Tijela 4. Direktive zastupaju 2 člana: nacionalni Uredi Češke i Slovenije.

Također se raspravljalo o zahtjevu srpskog nacionalnog Ureda za pristup Multilateralnom sporazumu te je, po primitku očekivanih razjašnjenja od strane Savjeta ureda o pitanju Kosova i u pogledu pokrića za Crnu Goru, izražena spremnost članova Grupe za potpis sporazuma sa srpskim nacionalnim Uredom.

U Beču su izglasani i predstavnici Grupe za sljedeći mandat u tijelima Savjeta ureda, o čemu će se odlučivati na Općoj skupštini 2011. godine u Dubrovniku. Hrvatski ured za osiguranje predstavljat će Grupu srednjeeuropskih ureda u novoosnovanom Odboru koji će objediniti rad Odbora za monitoring i Radne grupe za financijsku stabilnost Sustava zelene karte.

COUNCIL OF BUREAUX
CONSEIL DES BUREAUX

Iz rada Hrvatskog ureda za osiguranje

Pristup Hrvatskog ureda za osiguranje Sustavu Tijela 4. Direktive pri Savjetu ureda – Council of Bureaux

Pristup Informacijskog centra pri Hrvatskom uredu za osiguranje Sporazumu između Informacijskih centara zemalja članica Europskog gospodarskog prostora - EEA

Informacijski centar pri Hrvatskom uredu za osiguranje primljen je u europski Sustav Tijela 4. Direktive EU o obveznom osiguranju motornih vozila pri Savjetu ureda – Council of Bureaux na godišnjem sastanku zemalja članica 4. studenog 2010. u Ateni na kojem je Hrvatski ured za osiguranje postao potpisnik Sporazuma Informacijskih centara o razmjeni podataka temeljem članka 23. Direktive 2009/103/EZ (prethodno čl. 5. Direktive 2000/26/EEZ odnosno 4. Direktive o obveznom osiguranju motornih vozila).

Prijemom u još jedan europski Sustav, Hrvatski ured za osiguranje nastavio je put započet 1998., kada je prijemom u Sustav multilateralnog sporazuma o jamstvu temeljem registracijske pločice građanima Republike Hrvatske omogućeno putovanje u sve zemlje članice Europskog gospodarskog prostora – EEA bez kontrole zelene karte osiguranja vozila registriranog u Republici Hrvatskoj na granici s Europskom unijom.

Pristup Sporazumu između Informacijskih centara zemalja Europskog gospodarskog prostora još je jedno priznanje radu Hrvatskog ureda za osiguranje, kojime je omogućeno da Republika Hrvatska postane jedina potpisnica Sporazuma izvan Europskog gospodarskog prostora – EEA, te time i prije prijema u članstvo Europske unije, u segmentu automobilske osiguranja sudjeluje u Sustavu osiguranja Europske unije.

Intenziviranjem pristupnih pregovora Republike Hrvatske s Europskom unijom, Hrvatski ured za osiguranje intenzivirao je aktivnosti koje su usmjerene na podršku prilagodbi zahtjevima 4. Direktive o obveznom osiguranju motornih vozila i sudjelovanje članica Hrvatskog ureda za osiguranje u Sustavu koji je u primjeni u Europskoj uniji od 2003. godine, budući da se članci Zakona o obveznim osiguranjima u prometu kojima se 4. Direktiva preuzima u hrvatsko zakonodavstvo počinju primjenjivati od dana prijema Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

Hrvatski ured za osiguranje je u tom smislu već u srpnju 2006. godine potpisao sporazume o međusobnoj primjeni odredbi 4. Direktive s mađarskim nacionalnim Uredom zelene karte, a u rujnu 2008. godine i sa švicarskim nacionalnim Uredom zelene karte, čime smo i našim članicama omogućili stjecanje iskustava potrebnih za efikasnije uključivanje u Sustav 4. Direktive.

Kako bi se Hrvatskom uredu za osiguranje i članicama koje se bave osiguranjem motornih vozila omogućila pravovremena priprema za nove nadležnosti koje ih očekuju nakon prijema Republike Hrvatske u članstvo Europske unije, u svibnju je postavljen zahtjev za pristup Hrvatskog ureda za osiguranje Sustavu Tijela 4. Direktive pri Savjetu ureda, administrativnom tijelu koje upravlja Sustavom zelene karte osiguranja i Sustavom Tijela 4. Direktive EU o osiguranju motornih vozila.

Naime, Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu utvrđeno je da se Informacijski centar i Ured za naknadu, tijela predviđena 4. Direktivom Europske unije o obveznom osiguranju motornih vozila, čijim osnivanjem se osobama oštećenim u prometnim nesrećama u inozemstvu osigurava naknada štete u zemlji njihova prebivališta, uspostavljaju u okviru Hrvatskog ureda za osiguranje. Informacijski centar pri Hrvatskom uredu za osiguranje započeo je s radom još početkom 2004. godine, a sukladno Zakonu o obveznim osiguranjima u prometu s 01. 01. 2007. godine njegovo poslovanje je usklađeno sa zahtjevima 4. Direktive Europske unije.

Informacijski centar pri Hrvatskom uredu za osiguranje od svog osnivanja surađuje s nacionalnim Uredima zelene karte te Informacijskim centrima svih zemalja članica europskog gospodarskog prostora – EEA, te je temeljem ostvarene dobre suradnje više od 75% potpisnica Sporazuma Informacijskih centara o razmjeni podataka temeljem članka 23. Direktive 2009/103/EZ (prethodno čl. 5. Direktive 2000/26/EEZ odnosno 4. Direktive) pozitivno odgovorilo na zahtjev Hrvatskog ureda za osiguranje i otvorilo put pristupu navedenom Sporazumu koji je potpisan na sastanku potpisnica u Ateni, 4. studenog 2010. godine. Zsigurno su za ovakav ugled i kvalitetu podataka Informacijskog centra Hrvatskog ureda za osiguranje zaslužna i društva za osiguranje i MUP RH koji redovito šalju podatke u bazu podataka policia obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti Hrvatskog ureda za osiguranje.

Integracija Informacijskog centra pri Hrvatskom uredu za osiguranje u Sustav Informacijskih centara zemalja članica Europskog gospodarskog prostora dokaz je kvalitete našeg Informacijskog centra te njegovog poslovanja sukladno europskim pravilima i standardima i prije pristupa Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Pristup Hrvatskog ureda za osiguranje Sustavu Tijela 4. Direktive pri Savjetu ureda – Council of Bureaux u dijelu koji se odnosi na Urede za naknadu

- sudjelovanje Hrvatskog ureda za osiguranje u Sustavu Tijela 4. Direktive u posebnom statusu trajne gostujuće članice

Za razliku od Sporazuma između Informacijskih centara, Sporazumi sklopljeni temeljem 4. Direktive između Ureda za naknadu i Garancijskih fondova ne predviđaju mogućnost pristupa Tijela iz zemalja koje nisu članice EEA. Hrvatski ured za osiguranje je stoga zatražio sudjelovanje u statusu promatrača ili drugom statusu koji bi Hrvatskom uredu za osiguranje i njegovim članicama omogućio stjecanje iskustava potrebnih za efikasnije uključivanje u Sustav Tijela 4. Direktive, za što je dobio i podršku članova Srednjeeuropske grupe Ureda.

Koordinacijski odbor, tijelo nadležno za administraciju Sporazuma potpisanih temeljem 4. Direktive između Ureda za naknadu i Garancijskih fondova, razmotrio je modalitete sudjelovanja Hrvatskog ureda za osiguranje, te je na godišnjem Sastanku zemalja članica u Ateni donesena odluka da se Hrvatskom uredu za osiguranje omogući i sudjelovanje u radu Sustava Tijela 4. Direktive koji se odnosi na Urede za naknadu u posebnom statusu trajne gostujuće članice.

Istraživanje i razvoj u djelatnosti osiguranja u okviru Hrvatskog ureda za osiguranje - osnivanje Radne grupe za istraživanje i razvoj

U okviru Programa rada Hrvatskog ureda za osiguranje za 2010. godinu posebno je istaknuta potreba formiranja novog stručnog tijela za projekt istraživanja i razvoja u djelatnosti osiguranja s ciljem izrade smjernica, mišljenja, analiza i podloga za suradnju s državnim tijelima na uvođenju potrebnih promjena u zakonski i regulatorni okvir te zauzimanja stava bitnog za što bolje pozicioniranje cjelokupne djelatnosti.

U srpnju 2010. održan je prvi sastanak novoosnovane Radne grupe za istraživanje i razvoj koja je kao daljnje ciljeve istaknula poticanje znanja i inovativnosti te pozicioniranje Hrvatskog ureda za osiguranje kao pokretača razvoja i centra izvrsnosti hrvatskog osiguranja. S obzirom da je rad na istraživanju i razvoju u djelatnosti osiguranja multidisciplinaran, te zahtijeva znanja širokog spektra stručnjaka iz osiguranja, članovi Radne grupe bit će delegirani u ovisnosti od dogovorenog prioriteta u obrađivanju problematike koja će se utvrditi programom rada Radne grupe.

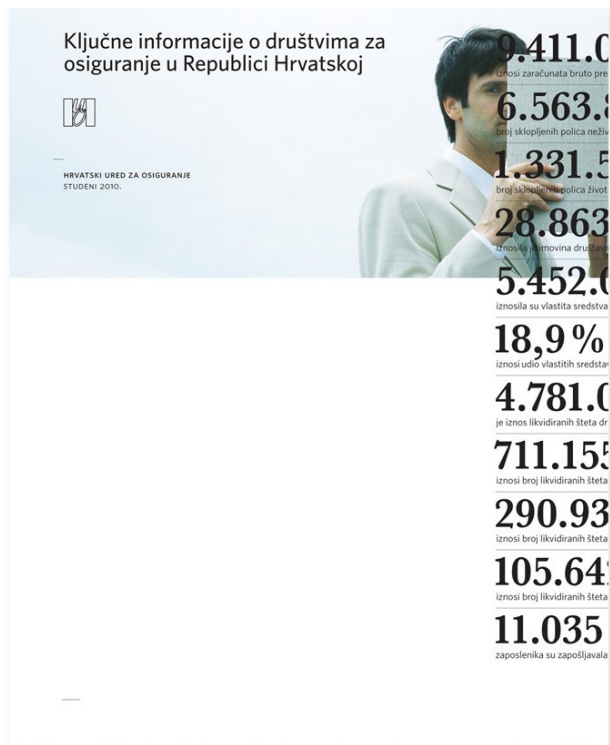
Kao jednu od prvih inicijativa u svrhu promocije značenja i doprinosa društava za osiguranje gospodarskom i financijskom okruženju, Radna grupa za istraživanje i razvoj je izradila publikaciju „Ključne informacije o društvima za osiguranje u Republici Hrvatskoj“.

Publikacija Ključne informacije o društvima za osiguranje u Republici Hrvatskoj

Hrvatski ured za osiguranje je početkom studenog objavio publikaciju „Ključne informacije o društvima za osiguranje u Republici Hrvatskoj“ koja je namijenjena širem krugu zainteresiranih strana kao pregled izabраних pokazatelja značaja društava za osiguranje u gospodarskom i financijskom okruženju.

Izdavanje ove publikacije dio je politike i nastojanja Hrvatskog ureda za osiguranje s ciljem povećanja uloge društava za osiguranje i promocije njihovog doprinosa ukupnom gospodarskom sustavu.

Publikacija obuhvaća bitne činjenice o osiguranju u Republici Hrvatskoj od njegove pozicije u svjetskim i europskim razmjerima, do uloge u gospodarskom i financijskom sustavu, premijskog prihoda te ključnih pokazatelja strukture i poslovanja društava za osiguranje u Republici Hrvatskoj.

Novo vodstvo Upravnog odbora Hrvatskog ureda za osiguranje

Na 176. sjednici Upravnog Hrvatskog ureda za osiguranje, održanoj 1. srpnja 2010., izabrano je novo vodstvo Upravnog odbora Hrvatskog ureda za osiguranje.

Na mjesto predsjednika Upravnog odbora Hrvatskog ureda za osiguranje izabran je dr. sc. Damir Zorić, predsjednik Uprave Euroherc osiguranja d.d., a za zamjenike predsjednika Upravnog odbora izabrani su mr. sc. Slaven Dobrić - Allianz Zagreb d.d., Boris Uzelac - Croatia osiguranje d.d., Luka Matošić - Kvarner Vienna Insurance Group d.d. te Marin Matijaca - Triglav osiguranje d.d.

Na istoj sjednici, dosadašnji predsjednik Upravnog odbora Prof. dr. sc. Marijan Ćurković koji je ovu funkciju obnašao osamnaest godina izabran je za počasnog predsjednika Upravnog odbora Hrvatskog ureda za osiguranje.

Na 179. sjednici Upravnog Hrvatskog ureda za osiguranje, održanoj 28. listopada 2010., za zamjenika predsjednika Upravnog odbora izabran je Svemir Kalinić iz Croatia osiguranja d.d. Do navedenog izbora došlo je zbog promjene predstavnika člana Upravnog odbora ispred Croatia osiguranja d.d. - Svemir Kalinić imenovan je kao član navedenog društva umjesto Borisa Uzelca.

Radionica - Solvency II - 5. kvantitativna studija utjecaja (QIS 5) u organizaciji Hrvatskog ureda za osiguranje

Hrvatski ured za osiguranje (HUO) održao je 22. rujna 2010. godine radionicu o 5. kvantitativnoj studiji utjecaja (QIS 5) Direktive 2009/138/EC Solvency II na kojoj su stručnjaci iz tog područja – predstavnicima Ministarstva financija, predstavnicima tvrtke Deloitte-a kao i predstavnik Hrvatskog ureda za osiguranje u CEA Odboru za financije i gospodarstvo, kroz program radionice upoznali sudionike o provođenju i ključnim zahtjevima QIS 5 s ciljem što bolje pripremljenosti društava za osiguranje za novu regulativu.

Tijekom radionice prikazani su važniji dijelovi 5. kvantitativne studije utjecaja, ukazano je i na tijekom implementacije Solvency II, zahtjeve drugog i trećeg stupa Solvency II te postupanja svih uključenih strana u procesu i provođenju 5. kvantitativne studije utjecaja ne EU razini.

Budući da je Radionica organizirana za sudjelovanje isključivo djelatnika društava za osiguranje i članove Hrvatskog aktuarskog društva odaziv od 120 sudionika ukazuje, sukladno preporukama CEA-e, i na daljnju potrebu održavanja radionica uz primjenu Solvency II direktive.

Stop neosiguranim vozilima

- moto susreti Zadar

2. listopada 2010. održani su moto susreti u Zadru u organizaciji Ministarstva unutarnjih poslova- PU zadarska u suradnji s Hrvatskim uredom za osiguranje, HAK-om, autoškolama, moto klubom "Beštije", te biciklističkim klubom Zadar.

Motorkotači i mopedi predstavljaju visoko rizičnu skupinu sudionika u prometu te je važno da joj se pokloni posebna pažnja. Organizacija ovakvih susreta bitna je radi edukacije motociklista, te prevencije nastanka prometnih nezgoda koje, nažalost, najčešće završavaju s najtežim posljedicama. Također, mora se voditi računa da su velika većina tih sudionika u prometu mladi ljudi s nedovoljno iskustva u prometu te je potrebna organizacija većeg broja ovakvih edukacija.

Hrvatski ured za osiguranje zajedno s MUP-om provodi kampanju protiv neosiguranih motornih vozila, pa je stoga dobro iskoristiti i ovaj susret kako bi se ova grupa sudionika u prometu podsjetila na obveznost tehničke pregledanosti i sklapanja obaveznog osiguranja prije sudjelovanja u prometu, što je još jedan segment sigurne vožnje.

Najvažniji dio motociklističke opreme naravno predstavlja zaštitna kaciga koja je obavezna pri vožnji na motociklu. Kao suorganizatori moto susreta pripremili smo poklone za najuspješnije vozače mopeda i motocikla i to za prva tri mjesta svake kategorije vozača. Vozače smo prema kategorijama i osvojenim mjestom (prva tri) nagradili motociklističkim kacigama.

Izvod iz važnijih okružnica

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama

- obavijest o povlačenju prijedloga za ocjenu suglasnosti s Ustavom RH

*OKR-10/2010-6
od 15. 07. 2010.*

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama

- obavijest o povlačenju prijedloga za ocjenu suglasnosti s Ustavom RH

Usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama, koji je objavljen u Narodnim novinama br. 88/2010 od 14. srpnja 2010. godine, Hrvatski ured za osiguranje povlači predmetni prijedlog za ocjenu suglasnosti s Ustavom Republike Hrvatske sukladno odluci Upravnog odbora sa 176. sjednice Upravnog odbora Hrvatskog ureda za osiguranje.

Savjetovanje Naknada neimovinske štete

*OKR-70/2010
od 15. 09. 2010.*

Savjetovanje Naknada neimovinske štete

- Opatija, 23. i 24. rujan 2010.

U organizaciji Inženjerskog biroa i Hrvatskog ureda za osiguranje u Opatiji je 23. i 24. rujna 2010. godine održano Savjetovanje Naknada neimovinske štete.

Aktivnosti Ureda zelene karte

Međunarodne štete od AO

- nova aplikacija

- primjena od
01. 11. 2010.

*OKR-75/2010
od 18. 10. 2010.*

Međunarodne štete od automobilske odgovornosti

- nova aplikacija
- obvezna primjena od 1. studenog 2010.

Izradom nove aplikacije za evidenciju međunarodnih šteta napravljen je još jedan korak prema povezivanju informacijskog sustava Hrvatskog ureda za osiguranje i informacijskih sustava društava za osiguranje u dijelu obrade i likvidacije međunarodnih šteta.

Novi sustav omogućava pregled i preuzimanje novopristigle pošte u Hrvatski ured za osiguranje kao i svih ostalih, zaprimljenih i urudžbiranih u HUO, dokumenata unutar pojedinog predmeta. Dokumentaciju mogu preuzimati samo djelatnici odjela za međunarodne štete koji je obrađivač štetovnog spisa na koji se dokumentacija odnosi.

Korištenje Informatičkog sustava za međunarodne štete Hrvatskog ureda za osiguranje obvezno je za sva društva za osiguranje koja se bave međunarodnim štetama od automobilske odgovornosti, a omogućuje:

- brzo prijavljivanje šteta
- protok informacija i pošte
- štedi vrijeme i novčana sredstva te
- olakšava vođenje statistike

Tijekom listopada dovršeni su informativno-edukacijski sastanci međunarodnih odjela društava za osiguranje u Hrvatskom uredu za osiguranje te je za početak obvezne primjene novog programa određen 1. studeni 2010.

Izvod iz važnijih okružnica

Nizozemska – IIC – International Insurance Corporation N.V. (NL-249)

Francuska – IIC – International Insurance Corporation (F-1019) - FOS

- obavijest o pokretanju stečajnog postupka

**IIC – International
Insurance Corporation**

Nizozemska (NL-249)

Francuska (F-1019) FOS

*OKR-74/2010
od 30. 09. 2010.*

Sukladno Odluci br. 12 donesenoj na 40. Općoj skupštini Savjeta ureda 2006. godine, nizozemski nacionalni Ured obavijestio je članstvo Sustava zelene karte da je 24. lipnja 2010. godine nad njihovom članicom **IIC – International Insurance Corporation N.V. (NL-249)** pokrenut stečajni postupak.

Nizozemski nacionalni Ured moli za obavijest o štetama u obradi, sudskim postupcima, te nepodmirenim zahtjevima za refundaciju prema društvu IIC – International Insurance Corporation (NL-249), te moli da se svi budući zahtjevi za potvrdom osigurateljnog pokrića i zahtjevi za refundaciju šalju izravno na nacionalni Ured.

Budući da navedeno društvo posluje i u Francuskoj u okviru slobode pružanja usluga (FOS), francuski nacionalni Ured moli za obavijest o štetama u obradi, sudskim postupcima, te nepodmirenim zahtjevima za refundaciju prema društvu IIC – International Insurance Corporation koje u Francuskoj posluje pod kodom zelene karte F-1019, te moli da se svi budući zahtjevi za potvrdom osigurateljnog pokrića i zahtjevi za refundaciju šalju izravno na nacionalni Ured.

Članovi Hrvatskog ureda za osiguranje u slučaju postojanja potraživanja temeljem Kretskog sporazuma prema navedenom društvu dostavljaju Hrvatskom uredu za osiguranje podatke o štetniku i šetnom događaju te dokumentaciju o osnovi i visini isplaćenog iznosa, kako bi Hrvatski ured za osiguranje u njihovu korist od nizozemskog odnosno francuskog nacionalnog Ureda zatražio refundaciju isplaćenog iznosa te troška obrađivačke pristojbe.

**Hercegovina osiguranje
d.d. (BiH-16)**

- obavijest Biroa zelene
karte u Bosni i
Hercegovini o uvođenju
privremenih mjera te
prestanku poslovanja

*OKR-59/2010
od 23. 07. 2010.
te 29. 10. 2010.*

Bosna i Hercegovina – Hercegovina osiguranje d.d. (BiH-16)

- obavijest Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini o uvođenju privremenih mjera te prestanku poslovanja

Biro zelene karte u Bosni i Hercegovini obavijestio je članstvo Savjeta ureda o uvođenju privremenih mjera za njihovu članicu Hercegovina osiguranje d.d. Mostar, uz naknadnu obavijest da je Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine rješenjem od 14. 10. 2010. oduzela odobrenje za rad društvu Hercegovina osiguranje d.d. Mostar (BIH-16).

Budući da će obradu i isplatu neriješenih šteta temeljem Kretskog sporazuma preuzeti nacionalni Ured zelene karte, Biro osiguranja zelene karte u Bosni i Hercegovini moli za obavijest o neriješenim štetama, sudskim postupcima, te nepodmirenim zahtjevima za refundaciju prema društvu Hercegovina osiguranje d.d. uz dostavu kopije prethodne korespondencije s navedenim društvom.

Članovi Hrvatskog ureda za osiguranje u slučaju postojanja potraživanja temeljem Kretskog sporazuma prema navedenom društvu dostavljaju Hrvatskom uredu za osiguranje podatke o štetniku i štetnom događaju te dokumentaciju o osnovi i visini isplaćenog iznosa, kako bi Hrvatski ured za osiguranje u njihovu korist od nacionalnog Ureda Bosne i Hercegovine zatražio refundaciju isplaćenog iznosa te troška obrađivačke pristojbe.

Aktivnosti Pravobraniteljstva za djelatnost osiguranja

Izvodi iz okružnica pravobranitelja

Kodeks poslovne osiguravateljne i reosiguravateljne etike

- odredbe Uvjeta za kasko osiguranje motornih vozila kojima je propisano da osiguranik gubi prava iz osiguranja ako vozač nakon prometne nezgode izbjegne podvrgnuti se ispitivanju svoje alkoholiziranosti, kod pojedinih su društava za osiguranje neprecizne te su stoga u suprotnosti s odredbama Kodeksa osiguranja (članak 3.1.)

Stajalište pravobranitelja

*OKR-PB-50/2010
od 28. 05. 2010.*

Prema uvjetima za kasko osiguranje motornih vozila koje primjenjuju naša društva za osiguranje, osiguranik gubi prava iz osiguranja za vrijeme dok vozilom upravlja vozač pod utjecajem alkohola, droge ili narkotika (u daljnjem tekstu alkohola), a prema cit. uvjetima smatra se da je vozač pod utjecajem alkohola ako se analizom krvi ili drugom metodom mjerenja koncentracije alkohola utvrdi da udjel alkohola u krvi iznosi više od 0,5 g/kg (više od 0,5 promila).

Da je vozač upravljao vozilom pod utjecajem alkohola smatra se međutim, ne samo na osnovi rezultata analize krvi odnosno metode mjerenja koncentracije alkohola u krvi – nego i iz postupka vozača, „ako se nakon prometne nezgode izbjegne ili odbije podvrgnuti ispitivanju svoje alkoholiziranosti“ – kako je to doslovno navedeno u uvjetima za kasko osiguranje motornih vozila većine naših društava za osiguranje.

Dio ove odredbe koji predviđa gubitak prava iz osiguranja ako se vozač odbije podvrgnuti ispitivanju svoje alkoholiziranosti je jasan i razumljiv, osiguranik u takvom slučaju opravdano gubi prava iz osiguranja. U praksi, međutim, problemi nastaju pri tumačenju odredbi o gubitku prava iz osiguranja ako vozač izbjegne podvrgnuti se ispitivanju svoje alkoholiziranosti. Pojedina društva za osiguranje smatraju naime, da je vozač (njihov kasko osiguranik) upravljao vozilom pod utjecajem alkohola te da o prometnoj nezgodi namjerno nije obavijestio prometnu policiju kako bi izbjegao podvrgnuti se ispitivanju svoje alkoholiziranosti – te donose odluku o otklonu odštetnog zahtjeva i to bez obzira radi li se o maloj ili većoj materijalnoj šteti na vozilu te bez obzira što ne postoji zakonska obveza sudionika prometne nezgode da o prometnoj nezgodi u kojoj je nastala samo materijalna šteta na vozilu obavijeste prometnu policiju (članak 176. Zakona o sigurnosti prometa na cestama).

Kodeks osiguranja

- odredbe Uvjeta za kasko osiguranje motornih vozila kojima je propisano da osiguranik gubi prava iz osiguranja ako vozač nakon prometne nezgode izbjegne podvrgnuti se ispitivanju svoje alkoholiziranosti, kod pojedinih su društava za osiguranje neprecizne te su stoga u suprotnosti s odredbama Kodeksa osiguranja (članak 3.1.)

*OKR-PB-50/2010
od 28. 05. 2010.*

Kodeks osiguranja

*OKR-PB-60/2010
od 28. 07. 2010.*

Ovakva praksa (a možda i poslovna politika!?) pojedinih društava za osiguranje, da otklanjaju kasko štete „jer da policija nije obavila očevid“ (a što bi trebao biti glavni „dokaz“ vozačeve alkoholiziranosti), dovodi do znatnog nezadovoljstva i pritužbi osiguranika koji su sklopili kasko osiguranje prvenstveno s ciljem da se zaštite upravo od rizika prometne nezgode. S time u svezi u budućnosti bi moglo doći do nezainteresiranosti potencijalnih osiguranika te bi se u takvoj situaciji opravdano moglo postaviti pitanje uopće i svrhe ove vrste osiguranja ako bi se rizik prometne nezgode „na mala vrata“ isključio iz osigurateljnog pokrća.

Kako se takva praksa ne bi nastavila te kako bi osiguranik koji je pretrpio materijalnu štetu na vozilu bio siguran da ostvarenje njegovog prava ne ovisi o dobroj volji pojedinog referenta te kako ne bi nastale naprijed navedene štetne posljedice za čitavu ovu vrstu osiguranja, pravobranitelj preporuča društvima za osiguranje koja postupaju na naprijed opisani način, da preispitaju pojedine odredbe svojih uvjeta za osiguranje automobilskog kaska te ih prilagode odredbama Kodeksa osiguranja.

Pravobranitelj podsjeća da Uvjeti za osiguranje automobilskog kaska (kao uostalom i svi drugi uvjeti) moraju biti napisani jasnim i razumljivim jezikom i bez izraza koji se mogu rabiti i tumačiti na različit i/ili dvojbena način, te koji bi stranku mogli dovesti u zabludu te ukazuje također i na dužnost društava za osiguranje da i prije sklapanja osiguranja, budućeg osiguranika potpuno i točno obavijeste o sadržaju uvjeta osiguranja te o zaštiti i načinu ostvarivanja prava i obveza iz ove vrste osiguranja. Osiguranik mora unaprijed znati i dobiti jasnu i preciznu obavijest o tome da li će mu neka šteta biti plaćena ili ne.

Kodeks poslovne osiguravateljne i reosiguravateljne etike

- pokušaj jednostranog raskida ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti nakon promjene vlasnika vozila u suprotnosti je s odredbama Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti te predstavlja kršenje članka 2.4. te 3.4. Kodeksa poslovne osiguravateljne i reosiguravateljne etike

Prema odredbi članka 28. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (u daljnjem tekstu ZOOP), ako se za vrijeme trajanja osiguranja promijeni vlasnik vozila, prava i obveze iz ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti prenose se na novog vlasnika i traju do isteka osiguranja, uključujući i prava iz

Kodeks osiguranja

- pokušaj jednostranog raskida ugovora o osiguranju od AO nakon promjene vlasnika vozila u suprotnosti je s odredbama ZOOP-a, Uvjeta za osiguranje od AO te predstavlja kršenje članka 2.4. te 3.4. Kodeksa osiguranja

*OKR-PB-60/2010
od 28. 07. 2010.*

početnog roka. Pojedina društva za osiguranje međutim, u slučaju promjene vlasnika vozila pokušavaju jednostrano raskinuti ugovor o osiguranju što je protivno citiranoj odredbi ZOOP-a, a također je protivno i odredbama članka 12. i 13. (još uvijek istovjetnih) Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti.

U naprijed cit. odredbama Uvjeta taksativno su naime nabrojana četiri slučaja odjave vozila kad je osiguratelj na zahtjev ugovaratelja osiguranja obavezan ugovaratelju osiguranja odnosno osiguraniku vratiti neiskorišteni dio premije osiguranja od automobilske odgovornosti (naravno ako se do dana odjave nije ostvario osigurani slučaj).

To su slučajevi odjave vozila zbog:

- uništenja vozila
- rashodovanja vozila
- stavljanja vozila izvan prometa (mirovanje)
- krađe vozila

Kao što je vidljivo, slučaj odjave vozila zbog promjene vlasnika vozila u cit. Uvjetima nije naveden, osiguratelj, dakle, nije obavezan a niti ovlašten raskinuti ugovor o osiguranju te ugovaratelju osiguranja odnosno osiguraniku vratiti neiskorišteni dio premije – jer se (za razliku od zakonskih rješenja većine drugih europskih zemalja) ugovor o osiguranju činom promjene vlasnika vozila ne raskida, nego ostaje na snazi, a prava i obveze iz ugovora o osiguranju se temeljem naprijed cit. odredbi ZOOP-a i Uvjeta prenose na novog vlasnika bez obzira na način na koji je novi vlasnik stekao pravo vlasništva nad vozilom (po osnovi kupoprodajnog ugovora, darovnog ugovora, rješenja o nasljeđivanju, rješenja o ovrsi i sl.). Niti Zakon o sigurnosti prometa na cestama koji uređuje odnose vlasnika i kupca vozila te koji propisuje dužnosti vlasnika vozila nakon prodaje vozila (članak 250. stavak 2. i 3.), ne propisuje bilo kakve obveze društvima za osiguranje glede vraćanja neiskorištenog dijela premije.

Unatoč vrlo jasnim odredbama cit. propisa, pojedina društva za osiguranje ih ignoriraju na način da pokušavaju protupropisno raskinuti postojeći ugovor o osiguranju te „starim“ vlasnicima obračunavaju i isplaćuju neiskorišteni dio premije osiguranja (posebice u slučaju kupnje ili prodaje vozila putem leasing tvrtki) U takvoj situaciji može nažalost doći i do pogrešnih informacija o ne/postojanju urednog osiguranja od automobilske odgovornosti koje Informacijski centar Hrvatskog ureda za osiguranje (ili određeno društvo za osiguranje kome je postavljen

Kodeks osiguranja

*OKR-PB-60/2010
od 28. 07. 2010.*

upit), upućuje oštećenim osobama, inozemnim društvima za osiguranje, njihovim nacionalnim uredima i sl. Takvo „poslovanje“ pojedinih društava za osiguranje osim što dovodi do nereda na tržištu osiguranja, ima za posljedicu i brojne nesporazume te nezadovoljstvo „novih“ vlasnika koji raspolažu s naizgled urednom policom osiguranja (odnosno češće fotokopijom police) za koju niti ne znaju da je stornirana, a posebno ozbiljni problemi nastaju u slučaju prometne nezgode kad društvo za osiguranje, na temelju tako pogrešnih podataka, uslužno rješavajući štetu za Hrvatski ured za osiguranje „utvrđi“ da se radi o neosiguranom vozilu.

Nezadovoljni takvim postupcima pojedinih društava za osiguranje, oštećene osobe podnose pritužbe pravobranitelju osiguranja tražeći njegovu zaštitu i pomoć.

S time u svezi pravobranitelj upućuje na načelo Kodeksa osiguranja prema kojem se „odnos društva za osiguranje u poslovanju sa strankama mora temeljiti na načelu uzajamnog povjerenja i načelu zaštite prava i probitaka stranke“, te na načelo dužnosti poštivanja zakonskih odredbi i pravila struke prema kojem se društva za osiguranje obvezuju „na dosljedno poštovanje i primjenu odredaba ZOOP- a, Zakona o obveznim odnosima te drugih zakona koji na bilo koji način uređuju djelatnost osiguranja“.

S obzirom da se u navedenim slučajevima radi o protupropisnom raskidu ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti, društvima za osiguranje koja posluju na naprijed opisani način pravobranitelj preporučuje da s takvim poslovanjem prestanu, a eventualne obveze nastale po takvim policama da podmire.

Društvima za osiguranje pravobranitelj također preporučuje da o svim slučajevima odjave vozila (bilo da se radi o odjavi vozila zbog promjene vlasnika vozila bilo da se radi o odjavi vozila zbog taksativno nabrojanih slučajeva), u najkraćem roku obavijeste nadležne baza podataka kako bi se izbjeglo nastajanje naprijed opisanih štetnih posljedica.

Način postupanja pri rješavanju odštetnih zahtjeva maloljetne djece

- o podnesenim odštetnim (odn. tužbenim) zahtjevima maloljetne djece društva za osiguranje su u pravilu dužna obavijestiti nadležni Centar za socijalnu skrb

Pravobranitelj je okružnicom OKR 76/08 od 07.11.2008. obavijestio o mišljenju Uprave za socijalnu skrb Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi od 30. 09.2008. o primjeni članka 261. Obiteljskog zakona.

Način postupanja pri rješavanju odštetnih zahtjeva maloljetne djece

*OKR-PB-60/2010
od 28. 07. 2010.*

Način postupanja pri rješavanju odštetnih zahtjeva maloljetne djece

- o podnesenim odštetnim odnosno tužbenim zahtjevima maloljetne djece društva za osiguranje su u pravilu dužna obavijestiti nadležni Centar za socijalnu skrb

*OKR-PB-60/2010
od 28. 07. 2010.*

Radi ujednačavanja postupanja financijskih subjekata i centara za socijalnu skrb, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je, međutim, dana 16.04.2009. donijelo novo mišljenje po kojem je društvo za osiguranje o svakom podnesenom odštetnom (odnosno tužbenom) zahtjevu koji prelazi iznos od 10.000 kn dužno odmah obavijestiti nadležni Centar za socijalnu skrb.

U sporovima male vrijednosti, međutim, ukoliko odštetni (odnosno tužbeni) zahtjev ne prelazi iznos od 10.000 kn, roditelji maloljetnog djeteta mogu do tog iznosa slobodno raspolagati njegovom imovinom, bez traženja odobrenja nadležnog Centra za socijalnu skrb. – pa stoga u takvim slučajevima niti društvo za osiguranje o podnesenom odštetnom (odnosno tužbenom) zahtjevu nije dužno obavijestiti nadležni Centar za socijalnu skrb. O novom mišljenju Uprave za socijalnu skrb pravobranitelj je obavijestio okružnicom OKR 48/09 od 05.05.2009.

Dopisom Ministarstva financija, Uprave za socijalnu skrb od 08.06.2010. upućenom pravobranitelju za djecu (uz obavijest pravobranitelju osiguranja) pravobranitelj je obavještio da je Uprava za socijalnu skrb korigirala svoje mišljenje od 16.04.2009. o iznosu novčanih sredstava djeteta za čije raspolaganje roditelju nije potrebno odobrenje nadležnog centra za socijalnu skrb. Prema novom mišljenju Uprave za socijalnu skrb, visina tog iznosa odgovara visini minimalnih novčanih iznosa potrebnih za mjesečno uzdržavanje djeteta koji su u 2009. godini iznosili:

- za dijete od 6. godina – 902,87 kn
- za dijete od 7. do 12. godina – 1.062,20 kn
- za dijete od 13. do 18. godina – 1.168,42 kn

što znači da roditelji malodobnog djeteta bez odobrenja nadležnog centra za socijalnu skrb ne mogu raspolagati s novčanim sredstvima maloljetnog djeteta koja prelaze narečene iznose.

S obzirom da odštetni (odnosno) tužbeni zahtjevi koje maloljetna djeca putem svojih zakonskih zastupnika podnose našim društvima za osiguranje u pravilu znatno premašuju narečene iznose, cit. mišljenje Ministarstva financija, Uprave za socijalnu skrb od 08.06.2010. znači obvezu naših društava za osiguranje da o (gotovo) svim odštetnim (odnosno tužbenim) zahtjevima obavijeste nadležni centar za socijalnu skrb.

Aktivnosti Centra za edukaciju djelatnika u osiguranju pri Hrvatskom uredu za osiguranje - CEDOH

Temeljni seminar o osiguranju IV

Temeljni seminar o osiguranju IV

Četvrti „Temeljni seminar o osiguranju“ u organizaciji Centra za edukaciju djelatnika u osiguranju pri Hrvatskom uredu za osiguranje započeo je s predavanjima 27. rujna 2010. godine.

Na „Temeljnem seminaru o osiguranju“ 20 vrsnih predavača iz redova priznatih stručnjaka iz svijeta osiguranja obrađuje sedam tema iz područja osiguranja:

1. Uvod u osiguranje
2. Subjekti tržišta osiguranja
3. Materijalno pravo osiguranja
4. Tehničke osnove osiguranja
5. Ugovor o osiguranju
6. Pojedine vrste osiguranja
7. Poslovanje društava za osiguranje

Predavanja su organizirana u tri ciklusa (= tri tjedna), i to jedanput mjesečno po jedan tjedan predavanja. Seminar se sastoji od ukupno 84 nastavna sata.

Nastava završava u studenom 2010. godine, a polaznici seminarara će krajem 2010. godine pristupiti polaganju završnog ispita. Polaznici koji uspješno polože završni ispit, primit će diplomu Centra za edukaciju djelatnika u osiguranju pri Hrvatskom uredu za osiguranje.

Seminar**Uvod u računovodstvo i financije u osiguranju****29. 10. 2010.****Održan prvi specijalistički seminar u zimskom semestru****Uvod u računovodstvo i financije u osiguranju**

Seminar na temu „Uvod u računovodstvo i financije u osiguranju“ prvi je specijalistički seminar koji je CEDOH organizirao nakon ljetne stanke. Seminar je održan je 29. listopada 2010. godine uz velik odaziv polaznika.

Predavači, Andreja Radić, član Uprave KD životno osiguranje d.d., i Krešimir Kolar, član Uprave Kvarner Vienna Insurance Group d.d., polaznike su upoznali s osnovnim pojmovima računovodstva i financija u osiguranju s naglaskom na praktičnu primjenu te ukazali na specifičnosti računovodstva i financija u osiguranju.

Centar za edukaciju djelatnika u osiguranju pri Hrvatskom uredu za osiguranje organizira specijalistički seminar**Aktuaristika za neaktuare****Najava seminara
Aktuaristika za neaktuare****03. 12. 2010.**

Seminar se održava se 3. prosinca 2010. godine s početkom u 9,00 sati u Hrvatskom uredu za osiguranje.

Cilj seminara je

- upoznati sudionike s osnovama aktuaristike u životnim i neživotnim osiguranjima
- na jednostavan način približiti metode koje se koriste pri izračunu premije za proizvode životnih i neživotnih osiguranja
- objasniti osnovna načela izračuna pričuva za životna i neživotna osiguranja
- prikazati utjecaj pričuva na rezultat poslovanja Društva

Seminar je namijenjen

- osobama zaduženim za razvoj i profitabilnost proizvoda, praćenje portfelja
- voditeljima odjela osigurateljne tehnike
- menadžmentu obrade i likvidacije šteta
- menadžmentu u prodaji
- neaktuarima koji u svakodnevnom obavljanju poslova surađuju s aktuarskim odjelom

Dodatne informacije o održanim Seminarima te najave Seminara dostupne su na www.huo.hr.

Događanja

- 22. 09. 2010.** **HUO — Radionica o Solvency II - 5. kvantitativnoj studiji utjecaja (QIS 5) ”**
Zagreb
- 23. - 24. 09. 2010.** **HUO i Inženjerski biro — Savjetovanje Naknada neimovinske štete - nove Hrvatske orijentacijske medicinske tablice za procjenu oštećenja zdravlja**
Opatija
- 27. 09. 2010.** **CEDOH — Temeljni seminar o osiguranju IV**
- 29. 10. 2010.** **CEDOH – Uvod u računovodstvo i financije u osiguranju**
dodatne informacije:
www.huo.hr
- 14. - 16. 11. 2010.** **HGK — Konferencija Dani hrvatskog osiguranja 2010.**
Borik
- 03. 12. 2010.** **CEDOH — Aktuaristika za neaktuare**
najava specijalističkog seminara
dodatne informacije i prijava:
www.huo.hr; cedoh@huo.hr

rujan 2010.

p	u	s	č	p	s	n
				1	2	3
				4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

listopad 2010.

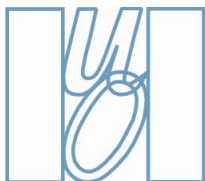
p	u	s	č	p	s	n
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

studeni 2010.

p	u	s	č	p	s	n
				1	2	3
				4	5	6
				7	8	9
				10	11	12
				13	14	15
				16	17	18
				19	20	21
				22	23	24
				25	26	27
				28	29	30

prosinac 2010.

p	u	s	č	p	s	n
				1	2	3
				4	5	6
				7	8	9
				10	11	12
				13	14	15
				16	17	18
				19	20	21
				22	23	24
				25	26	27
				28	29	30
				31		

Hrvatski ured za osiguranje

Hrvatski ured za osiguranje je udruženje društava za osiguranje i društava za reosiguranje u Republici Hrvatskoj. HUO je član Savjeta ureda zelene karte osiguranja (CoB), punopravan član Europskog udruženja osiguratelja i reosiguratelja (CEA) i Međunarodnog udruženja za pomorska i prijevozna osiguranja (IUMI) te predstavlja i zastupa hrvatska društva za osiguranje i u ostalim međunarodnim institucijama.